

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İÇİNDEKİLER

1982 Anayasası'nda Yapılan 2017 Anayasa Değişiklikleri	5
Sorular ve Çözümleri	39
Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	102

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum sonucu kabul edilen anayasa değişiklikleri ile ilk olarak değiştirilen şey 1961 Anayasası ile kabul edilen, 1982 Anayasası ile devamı sağlanan ve bugüne kadar uygulanmakta olan “parlamentar hükûmet sisteminden” vazgeçilip yerine “CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİ”ne geçilmiş olmasıdır. Böylelikle yürütme yetkisi cumhurbaşkanına, yasama yetkisi ise Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne ait olmuştur.

Kabul edilen sistemin öne çıkan en önemli özelliği “yürütmenin iki başlılıktan” (Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı) “düalist” yapıdan çıkarılıp tek elde toplandığı “monist” bir yapıya geçmesidir.

Bu sistemin sonucu olarak aşağıda sıraladığımız;

- Başbakanlık
- Bakanlar Kurulu
- Askerî yargı
- Askerî Yargıtay
- Askerî Yüksek İdare Mahkemesi
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği
- Güven oylamaları
- Kanun Hükmünde Kararname
- Tüzük
- Sıkıyönetim
- Gensoru
- Sözlü soru

gibi kurum, kavram, işlem ve daha bir çok şey tarih sahnesinde yerini alarak “tarihî hukuk” içerisinde yer bulmaktadır.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliklerinin yer aldığı konuları yasama, yürütme, yargı, mali hükümler ve idare olmak üzere bölümlere ayırarak inceleyelim.

YASAMA

MİLLETVEKİLİ SEÇİLME YETERLİLİĞİ

Milletvekili seçilebilmek için aranan şartlarda yapılan değişiklik 25 olan seçilme yaşı 18 olarak belirlenmiştir. Aynı maddede yapılan değişiklik, milletvekili seçilmeyi engelleyen “yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar” ifadesi, “askerlikle ilişkisi olanlar” şeklinde değiştirilmiştir. Böylelikle, milletvekili seçilebilmek için artık askerlik hizmetini yapmış olma koşulu aranmayacak, askerlikle ilişkisi olmayanlar milletvekili seçilebilecektir.

Şimdi, yapılan düzenlemeler ışığında milletvekili seçilme yeterliliklerini inceleyelim:

- Türk vatandaşı olmak
- 18 yaşını doldurmuş olmak (2017 Anayasa değişikliği)
- En az ilkokul mezunu olmak
- Kısıtlı olmamak
- Askerlikle ilişkisi bulunmamak (2017 Anayasa değişikliği)
- Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- Taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha üstü hapis ile ağır hapis cezasından hüküm giymemiş olmak
- Zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla; kaçakçılık, resmî ihâle ve alım satımlara fesat karıştırmamış olmak (Affa uğramış olsalar bile seçilemezler.)
- Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymemiş olmak (Affa uğramış olsalar bile seçilemezler.)

Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.

Bir kimse hem milletvekili hem de cumhurbaşkanı adayı olamaz.

2017 Anayasa değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi artık, genel oyla seçilen 600 milletvekilinden oluşacaktır. 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekili sayısı 550'den 600'e çıkarılmıştır. Yine yeni düzenlemeyle milletvekilliği olağan genel seçimleri cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte 5 yılda bir aynı günde yapılır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ve CUMHURBAŞKANI SEÇİMLERİNİN YENİLENMESİ

2017 Anayasa değişikliği ile;

- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilecek.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılacaktır.
- Cumhurbaşkanının seçimlerin yenilenmesine karar vermesi hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılacaktır.
- Cumhurbaşkanının ikinci döneminde meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilecektir.
- Seçimlerinin birlikte yenilenmesine karar verilen meclisin ve cumhurbaşkanının yetki ve görevleri, yeni meclisin ve cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar devam edecektir.
- Seçilen meclis ve cumhurbaşkanının görev süresi 5 yıl olacaktır.

Dolayısıyla yapılan değişiklikle başbakanlık ve Bakanlar Kurulunu kaldırıldığından, başbakanın güvensizlik oyu ile düşürülmesi, Bakanlar Kurulunun 45 gün içinde kurulamaması durumlarında cumhurbaşkanının TBMM başkanına danışarak seçimlerin yenilenmesine karar vermesi durumu anayasadan kaldırılmıştır.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin geriye bırakılması ve ara seçimleri" madde başlığı "seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler" olarak değiştirilmiştir.

- Savaş sebebiyle seçimlerin 1 yıl geriye bırakılacağı,
- Ara seçimlerin her seçim döneminde bir defa ve genel seçimlerin üzerinden 30 ay geçmeden yapılamayacağı,
- Üye tam sayısının yüzde beşinin boşalması hâlinde ara seçimlerin 3 ay içinde yapılacağı, genel seçimlere bir ay kala ara seçimin yapılamayacağı,
- Bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması hâlinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk pazar günü ara seçim yapılacağı hükümleri varlığını korumaktadır.

ÜYELİKLE BAĞDAŞMAYAN İŞLER

Bir üyenin belli konuda ve altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi, meclisin kararına bağlıdır hükmü yapılan değişiklikle kaldırılmış bunun dışındaki diğer hükümler varlığını korumuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yürütme organının teklif, inha, atama veya onanmasına bağlı resmi veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN ÇALIŞMA DÜZENİ

Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında, cumhurbaşkanınca toplantıya çağrılır.

Yapılan değişiklikle yürütme yetkisi tek elde toplanacağından Bakanlar Kurulu kaldırılmış ve dolayısıyla Bakanlar Kurulunun meclisi toplantıya çağırma durumu da ortadan kaldırılmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN GÖREV VE YETKİLERİ

- Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak,
- Para basılmasına ve savaş ilanına karar vermek,
- Milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak,
- Anayasayı değiştirmek,
- Kamu başdenetçisi seçmek
- Meclis başkanı seçmek
- Sayıştay başkan ve üyelerini seçmek
- Anayasa Mahkemesine üye seçmek
- RTÜK üyelerini seçmek
- Milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak
- Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilanına karar vermek ve anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir.

2017 Anayasa değişikliği ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görevleri arasından Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek, Bakanlar Kuruluna belli konularda KHK çıkarma yetkisi vermek, bütçe ve kesin hesap kanun tasarıların ıgörüşmek hükümleri kaldırılmıştır.

Kanun Koymak, Değiştirmek Ve Kaldırmak

Yeni düzenlemeye göre kanun önerisinde bulunmak sadece TBMM'ye ait bir yetkidir. Yapılan değişiklikle Bakanlar Kurulu kaldırıldığından “kanun tasarısı” kavramı ve yetkisi de kaldırılmıştır.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi, geri gönderilen kanunu **üye tam sayısının salt çoğunluğu ile** aynen kabul ederse, kanun cumhurbaşkanınca yayımlanır; meclis, geri gönderilen kanunda yeni bir değişiklik yaparsa, cumhurbaşkanı değiştirilen kanunu tekrar Meclise geri gönderebilir.

2017 Anayasa değişikliğinden önce Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, cumhurbaşkanı tarafından geri gönderilen kanunu aynen kabul edebilmesi için nitelikli çoğunluk aranmamaktaydı.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN BİLGİ EDİNME VE DENETİM YOLLARI

2017 Anayasa değişikliği ile daha önce "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" madde kenar başlığı kaldırılmıştır. Bunun dışında düzenlemeye göre;

Türkiye Büyük Millet Meclisi; meclis araştırması, genel görüşme, meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.

Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.

Genel görüşme, toplumu ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir.

Meclis soruşturması, cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında 106'ncı maddenin beşinci, altıncı, yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmadan ibarettir.

Yazılı soru yazılı olarak en geç on beş gün içerisinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru önergelerinin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usulleri Meclis İçtüzüğü ile düzenlenir.

Yapılan değişiklikle "gensoru" ve "sözlü soru" kaldırılmıştır.

YÜRÜTME

Yürütme erki; devlet kamu yönetiminin günlük yönetimi için tek yetkiyi ve sorumluluğu alan devlet gücüdür. Anayasaya göre, yürütme yetkisi ve görevi CUMHURBAŞKANI tarafından, anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

2017 Anayasa değişikliği ile yürütmenin, düalist (iki başlı = Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı) yapısı sona erdirilmiş ve yürütme tek elde toplanmıştır.

CUMHURBAŞKANI

Cumhurbaşkanı yeni düzenlemeyle yürütmenin tek organı hâline getirilmiştir.

➤ Cumhurbaşkanı'nın Seçilme Yeterliliği

Bu özelliklere sahip kişi doğrudan halk tarafından cumhurbaşkanı olarak seçilir.

➤ Kimler Cumhurbaşkanı Adayı Gösterebilir?

2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı adayı;

- Siyasi parti grupları,
- En son yapılan genel seçimlerde geçerli oyların tek başına veya birlikte en yüzde beşini almış siyasi partiler,
- En az yüz bin seçmenin imzasıyla gösterilebilir.

➤ **Cumhurbaşkanı Görev Süresi Kaç Yıldır?**

Yeni düzenlemeye göre;

Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa cumhurbaşkanı seçilebilir.

Seçimlerinin birlikte yenilenmesine karar verilen meclisin ve cumhurbaşkanının yetki ve görevleri, yeni meclisin ve cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar devam edecektir.

Cumhurbaşkanının ikinci döneminde meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilecektir.

Cumhurbaşkanı seçilen kişi aynı zamanda milletvekili ise, milletvekilliği sona erer.

Bir kimse cumhurbaşkanlığına ve milletvekilliğine aynı anda aday olamaz ve aday gösterilemez.

➤ **Cumhurbaşkanı Seçilme Usulü**

CUMHURBAŞKANI SEÇİMİNE İLİŞKİN ANAYASA HÜKÜMLERİ

- Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilir.
- İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilir.
- İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması hâlinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır.
- İkinci oylamaya tek adayın kalması hâlinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların salt çoğunluğunu aldığı takdirde cumhurbaşkanı seçilir.
- Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması hâlinde sadece cumhurbaşkanı seçimi yenilenir.
- Seçimlerin tamamlanamaması hâlinde yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut cumhurbaşkanının görevi devam eder.
- Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ İLE İLGİLİ OLARAK ÇIKARILAN UYUM YASALARI HÜKÜMLERİ

Seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde bu karar 48 saat içinde Resmi Gazete'de yayımlanarak ilan edilecek. Bu kararın verildiği günden sonra gelen 60. günü takip eden ilk pazar günü cumhurbaşkanı ile TBMM genel seçimi birlikte yapılacaktır.

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve genel seçime bir yıl veya daha az süre kalması hâlinde cumhurbaşkanı seçimi makamın boşaldığı günden sonra gelen 60. günü takip eden ilk pazar günü TBMM genel seçimiyle birlikte yapılacaktır.

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve genel seçime bir yıldan fazla süre kalması hâlinde cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen 45 gün içindeki son pazar günü yapılacaktır. Bu şekilde seçilen cumhurbaşkanı TBMM seçim tarihine kadar görevine devam edecektir. Kalan süreyi tamamlayan cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmayacaktır.

- Bu süreler içinde seçimin tamamlanması amacıyla Yüksek Seçim Kurulu tarafından seçim takvimi resen belirlenecek ve ilan edilecektir.
- Genel oyla yapılacak seçimde geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilecektir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılacaktır. Bu oylamaya ilk oylamada en çok oy alan iki aday katılacaktır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilecektir.
- İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması hâlinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılacaktır ancak ikame, geçici sonuçların ilanını takip eden gün saat 17.00'ye kadar yapılabilecektir.
- Oylamalara tek adayla gidilmesi hâlinde, oylama referandum şeklinde yapılacaktır. Geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilecektir. Oylamada, adayın geçerli oyların salt çoğunluğunu alamaması hâlinde seçim yenilenecek ve kesin sonuçların ilanından sonra gelen 45. günü takip eden ilk pazar günü sadece cumhurbaşkanı seçimi yapılacaktır.
- Cumhurbaşkanının görev süresinin dolması, seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi ya da seçimlerin tamamlanamaması hâllerinde yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut cumhurbaşkanı görevine devam edecektir.

SEÇİM SÜRECİ İÇİN YAPILAN İZLENİMLERİN ÖZETİ

- Aday gösterilmek kişinin yazılı muvafakatına bağlı olacak.
- Her siyasi parti veya parti grubu ancak bir aday için başvuruda bulunabilecek.
- Bir kişiyi birden fazla siyasi parti grubu veya siyasi parti aday gösterebilecek.
- Adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi hâlinde YSK tarafından, ilgili siyasi partilere eksikliklerin giderilmesi için 5 günlük süre verilecek. Eksiklikleri verilen süre içinde gidermeyen siyasi partiler, aday göstermekten vazgeçmiş sayılacak.
- Seçmenlerce aday gösterilmek istenen kişi, kimlik ve açık adres bilgilerini ihtiva eden başvuru dilekçesi ve seçilme yeterliliğine ilişkin belgelerle, en yüksek derecedeki devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarının on katının (131 bin 600 lira) ilgili maliye veznesine emaneten yatırıldığına dair makbuzla YSK'ye bizzat başvuracak.
- YSK, başvuru dilekçesi ve eklerini iki gün içinde inceleyecek, inceleme sonucunda, başvuranın seçilme yeterliğinin bulunmadığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilecek.
- Başvuran bu kararın bildirilmesinden itibaren iki gün içinde yeniden inceleme talebinde bulunabilecek; YSK, bu talebi üç gün içinde karara bağlayacak. Bilgi ve belgelerde eksiklik bulunması hâlinde, eksikliklerin tamamlanması için iki gün süre verilecek. Bu süre içinde eksiklikler tamamlanmadığı takdirde başvuru reddedilecek.
- Seçmenler, adaylık teklifi için kayıtlı oldukları ilçe seçim kuruluna bizzat başvuracak. Başvuranın, seçmen niteliğine sahip olduğu ve daha önce aday teklifinde bulunmadığı tespit edildikten sonra, ilan edilen listedeki kişiler arasından tercih yaptırılarak adayın bilgilerini ihtiva eden form imzalatılacak ve elektronik ortamda da kaydedilecek.
- Bir önceki seçimin yapıldığı tarihten itibaren, 5 yılın dolmasından önceki son pazar günü oy verilecek. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak 60 günlük sürenin ilk günü, seçimin başlangıç tarihi olacak. Mevcut düzenlemede bu süre 90 gün idi. Böylece, seçim süreci, oy verme gününden iki ay önce başlamış olacak.

Makamın Herhangi Bir Nedenle Boşalması**Genel seçime bir yıldan FAZLA süre varsa;**

Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen 45 gün içindeki son pazar günü yapılacak. Bu şekilde seçilen cumhurbaşkanı TBMM seçim tarihine kadar görevine devam edecek. Kalan süreyi tamamlayan cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmayacak.

Genel seçime bir yıl veya daha AZ süre varsa;

Cumhurbaşkanı seçimi makamın boşaldığı günden sonra gelen 60. günü takip eden ilk pazar günü TBMM genel seçimiyle birlikte yapılacak.

Seçmenler tarafından cumhurbaşkanı adayı olacak kişi adaylık başvurusunu Yüksek Seçim Kuruluna yapar.

➤ Cumhurbaşkanının Görevleri

Yapılan yeni düzenlemeyle cumhurbaşkanının daha önce var olan “yasamaya”, “yargıya”, “yürütmeye” ilişkin görevleri ayrımı sona erdirilmiştir.

- Cumhurbaşkanı devletin başıdır.
- Yürütme yetkisi cumhurbaşkanına aittir.
- Cumhurbaşkanı, devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti’ni ve Türk milletinin birliğini temsil eder; anayasanın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.
- Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.
- Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında meclise mesaj verir.

- Kanunları yayımlar.
- Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.
- Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesi ile Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.
- Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.
- Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları cumhurbaşkanı kararnamesi ile düzenler.
- Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.
- Milletlerarası antlaşmaları onaylar ve yayımlar.
- Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.
- Millî güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.
- **Türkiye Büyük Millet Meclisi adına, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.**
- Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.
- Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.
- **Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir.**
- Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.

Yapılan değişiklikle, "cumhurbaşkanının tek başına yaptığı/yapmadığı işlemler ayrımı kaldırıldığından, cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemlere karşı yargı yoluna başvurulamaz" hükmü kaldırılmıştır.

Yapılan düzenleme ile cumhurbaşkanı bir siyasi partinin üyesi hatta o partinin genel başkanı olabilmektedir.

➤ **Cumhurbaşkanlığının Cezai Sorumluluğu**

Yeni düzenleme ile yürütmenin tek söz sahibi hâline getirilen cumhurbaşkanı bunun doğal sonucu olarak da daha önce yürütmenin sorumsuz kanadı iken artık SORUMLU olma hâline getirilmiştir.

- Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.
- Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tam sayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.
- Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde, Meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak on beş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar.
- Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi hâlinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.
- Rapor başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.
- Hakkında soruşturma açılmasına karar verilen cumhurbaşkanı seçim kararı alamaz. Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen cumhurbaşkanının görevi sona erer.

Cumhurbaşkanının görevde bulunduğu sürede işlediği iddia edilen suçlar için görevi bittikten sonra da bu madde hükmü uygulanır.

➤ **Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı****Devlet Denetleme Kurulu**

İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu,

- Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta,
- Kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında,
- Her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda,
- Her türlü **idari soruşturma**, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar.

Yargı organları, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır.

- Devlet Denetleme Kurulunun **başkan ve üyeleri**, cumhurbaşkanınca atanır.

Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile** düzenlenir.

Yapılan düzenlemeyle DDK'ye idari soruşturma yapma yetkisi tanınmış ve DDK'nin işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük haklarının kanun ile değil "Cumhurbaşkanlığı kararnamesi" ile düzenleneceği hükmü getirilmiştir.

Cumhurbaşkanı Genel Sekreterliği 2017 Anayasa değişikliği ile kaldırılmıştır.

➤ Cumhurbaşkanı Yardımcıları, Cumhurbaşkanı Vekâlet ve Bakanlar

- Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra bir veya daha fazla cumhurbaşkanı yardımcısı atayabilir.
- Yenisi seçilene kadar cumhurbaşkanı yardımcısı cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır.
 - Genel seçime bir yıl ve daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir.
 - Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz.
 - Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.
 - Cumhurbaşkanı'nın hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hâllerinde, cumhurbaşkanı yardımcısı cumhurbaşkanına vekâlet eder ve cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır.

Yapılan düzenleme ile artık TBMM başkanı cumhurbaşkanına vekâlet görevi ifa edemeyecektir.

- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır.
- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, 81'inci maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde and içerler.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer.
- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, cumhurbaşkanına karşı sorumludur.
- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında görevleri ile ilgili suç işledikleri iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tam sayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

- Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde, meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak on beş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar.
- Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi hâlinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Rapor başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür. Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.
- Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın görevi sona erer.
- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, göreviyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanır.

BAKANLIKLAR

Yeni düzenlemeyle yürütme tek başlı hâle getirildiğinden BAKANLAR KURULU KALDIRILDIĞINDAN YENİ HÜKÛMET SİSTEMİNDE ARTIK BAŞBAKANLIK MAKAMI DA YOKTUR.

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri ile teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir. Yapılan düzenlemeyle bakanlıkların kurulması ve kaldırılması için kabul edilmiş olan “kanun ile kurulur/kaldırılır” düzenlemesi son bulmuştur.

Eski hükûmet sistemi olan parlamenter sistemde yürütme iki başlı olarak belirlenmişti. Buna göre, yürütmenin bir tarafından icra yetkisine sahip Bakanlar Kurulu diğer tarafta ise yürütmenin sorumsuz kanadı olan cumhurbaşkanı yer almaktaydı. Yeni düzenleme ile Bakanlar Kurulu tamamen kaldırıldığından cumhurbaşkanı tek başına yürütmeyi oluşturmakta ve sorumlu hâle getirilmektedir. Ayrıca Bakanlar Kurulu kaldırılmış olduğundan, Bakanlar Kurulu oluşum şekli, güven oylaması seçimlerde geçici Bakanlar Kurulunun kurulması gibi işlemler kaldırılmış ve Bakanlar Kuruluna ait tüm yetkiler artırılarak cumhurbaşkanına tanınmıştır.

➤ YÜRÜTMENİN DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERİ

1. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanının yürütme yetkisini kullanabilmesi için kendisine verilen idari işlem niteliğindeki düzenlemedir. Cumhurbaşkanı kendisine verilen kararname çıkarma yetkisi ile;

- Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler hakkında düzenleme yapamaz.
- Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.
- Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.
- Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması hâlinde kanun hükümleri uygulanır.
- Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hâle gelir.
- Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.
- Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

Cumhurbaşkanı ayrıca anayasada ve kanunlarda verilen seçme ve atama görevleri ile diğer görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

2. Yönetmelik

Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve **cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazete'de yayımlanacağı kanunda belirtilir.

Bakanlar Kurulu kaldırılmış olduğundan "KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME" VE "TÜZÜK" uygulamaları Türk hukuk sisteminden kaldırılmıştır. Bu nedenle yürütmenin düzenleyici işlemleri arasından çıkarılmıştır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi **cumhurbaşkanına** verilebilir.

OLAĞANÜSTÜ YÖNETİM USULLERİ

Olağanüstü hâl yönetimi

Cumhurbaşkanı,

- Savaş hâli,
- Savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi,
- Seferberlik, ayaklanma vatan veya Cumhuriyet'e karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma,
- Ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması,
- Anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması,
- Şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması,
- Tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hâllerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hâl ilan edebilir.
- Olağanüstü hâl ilanı kararı verildiği gün Resmî Gazete'de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhâl toplantıya çağırılır; meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü hâlin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hâli kaldırabilir.
- Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir.
- Savaş hâllerinde bu dört aylık süre aranmaz.
- Olağanüstü hâllerde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma yükümlülükleri ile 15'inci maddedeki ilkeler doğrultusunda temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlandırılacağı veya geçici olarak durdurulacağı, hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği kanunla düzenlenir.
- Olağanüstü hâllerde cumhurbaşkanı, olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda, 104 üncü maddenin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen sınırlamalara tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir.
- Kanun hükmündeki bu kararnameler Resmî Gazete'de yayımlanır, aynı gün meclis onayına sunulur.

- Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hariç olmak üzere; olağanüstü hâl sırasında çıkarılan cumhurbaşkanlığı kararnameleri üç ay içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve karara bağlanır. Aksi hâlde olağanüstü hâllerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Yapılan düzenlemeyle Bakanlar Kurulu kaldırılmış olduğundan ona tanınmış olan olağan ve olağanüstü durumlarda KHK çıkarma yetkisi uygulamasına da son verilmiştir. KHK, Cumhurbaşkanlığı kararnamesine dönüştürülmüş ve kararname çıkarma yetkisi cumhurbaşkanına verilmiştir. Ayrıca olağanüstü yönetim usulleri arasında yer alan "sıkıyönetim" usulüne de son verilmiş böylelikle sadece olağanüstü hâl usulü benimsenmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA

Millî Güvenlik Kurulu

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulaması ile ilgili kararların alınmasını ve gerekli kurumlar arası eş güdümün sağlanması konusundaki görüşlerini cumhurbaşkanına bildirmekle görevli olan kuruldur.

Millî Güvenlik Kurulu Başkanı

Millî Güvenlik Kurulunun başkanı cumhurbaşkanıdır.

Millî Güvenlik Kurulu Üyeleri

Millî Güvenlik Kurulu; cumhurbaşkanı başkanlığında,

- Cumhurbaşkanlığı yardımcısı,
- Adalet,
- Millî Savunma,
- İçişleri,
- Dışişleri Bakanları,
- Genelkurmay başkanı,

- Kara,
- Deniz ve
- Hava Kuvvetleri komutanlarından kurulur.

Kurulun, devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar **cumhurbaşkanınca** değerlendirilir.

Millî Güvenlik Kurulunun gündemi; **cumhurbaşkanı yardımcıları** ve Genelkurmay başkanının önerileri dikkate alınarak cumhurbaşkanınca düzenlenir.

Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Millî Güvenlik Kurulu **cumhurbaşkanı yardımcısının** başkanlığında toplanır.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile düzenlenir.

Yapılan düzenleme ile;

- Jandarma genel komutanı üyelikten çıkarılmış,
- Bakanlar Kurulu ifadesi cumhurbaşkanı olarak düzenlenmiş,
- Cumhurbaşkanın bulunmadığı toplantılara cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlık edeceği,
- Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilat ve görevlerinin Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı

Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, cumhurbaşkanı sorumludur.

Cumhurbaşkanınca atanan Genelkurmay başkanı; Silahlı Kuvvetlerin komutanı olup, savaşta başkomutanlık görevlerini cumhurbaşkanlığı namına yerine getirir.

Yapılan düzenleme ile millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, TBMM'ye karşı, cumhurbaşkanının sorumlu olacağı, Genelkurmay başkanının doğrudan cumhurbaşkanı tarafından atanacağı, düzenlenmiştir.

YARGI

Yargı Yetkisi

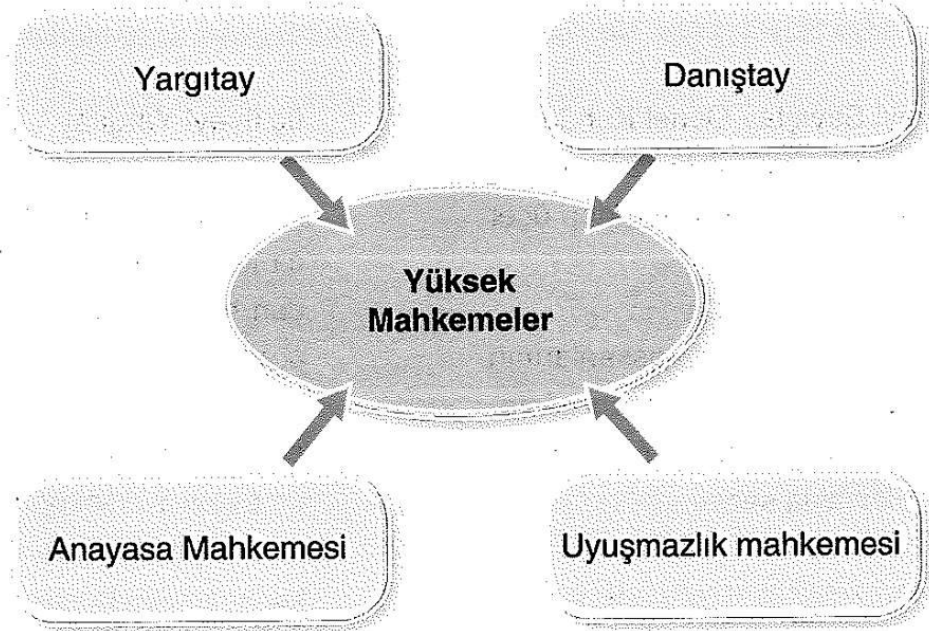
1982 Anayasası'na göre yargı yetkisi Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelere aittir.

Yapılan düzenleme ile mahkemelerin bağımsız olmasının yanı sıra tarafsız olması da anayasal hüküm altına alınmıştır.

Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir.

Yapılan düzenlemeyle savaş hâlinde asker kişilerin görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevli disiplin mahkemeleri dışında askerî mahkemelerin kurulamayacağı hüküm altına alınmıştır. Böylelikle değişiklikle birlikte, Türk yargı sistemi alanında ayrı bir yargı kolu olarak askerî yargı düzenine son verilmiştir.

YÜKSEK MAHKEMELER

Yapılan düzenlemeyle Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesini düzenleyen Anayasanın 156 ve 157. maddeleri tamamen yürürlükten kaldırılarak Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kaldırılmış ve yüksek mahkemeler arasından çıkarılmıştır.

1. ANAYASA MAHKEMESİ

- Anayasa Mahkemesi, Türkiye'deki en yüksek anayasal organdır.
- 1961 Anayasası ile kurulmuştur.
- 15 üyeden oluşur. Üyelerin 12'si cumhurbaşkanı, kalan 3 üyesi ise TBMM tarafından seçilir.

Yapılan düzenlemeyle Anayasa Mahkemesi üye sayısı on yediden on beşe indirilmiştir. (Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kaldırıldığından bu mahkemelerden Anayasa Mahkemesine üye seçilmemektedir.)

Değişiklikle Anayasa Mahkemesine üye seçiminin dağılımı şu şekildedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi;

- iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden,
- bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanı;

- üç üyeyi Yargıtay,
- iki üyeyi Danıştay genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden;
- en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasi bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden;
- dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.

Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulundan Anayasa Mahkemesi üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde, her boş üyelik için, (...) (1) en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday için yapılacak seçimde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır.

Değişiklikle Anayasa Mahkemesinin toplantı sayısında da düzenleme yapılmış ve genel kurulun 10 üye ile toplanacağı düzenlenmiştir.

Düzenleme ile getirilen bir diğer yenilik ise, Yüce Divan sıfatıyla yargılayabileceği kişiler ile ilgilidir. Buna göre;

Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yargıladığı kişiler arasından askerî mahkemeler kaldırıldığı için "Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkan ve üyeleri" çıkarılmıştır. Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yaptığı yargılamada, yargılanabilecek kişiler arasına 2010 yılında eklenen, Jandarma genel komutanı da çıkarılmıştır.

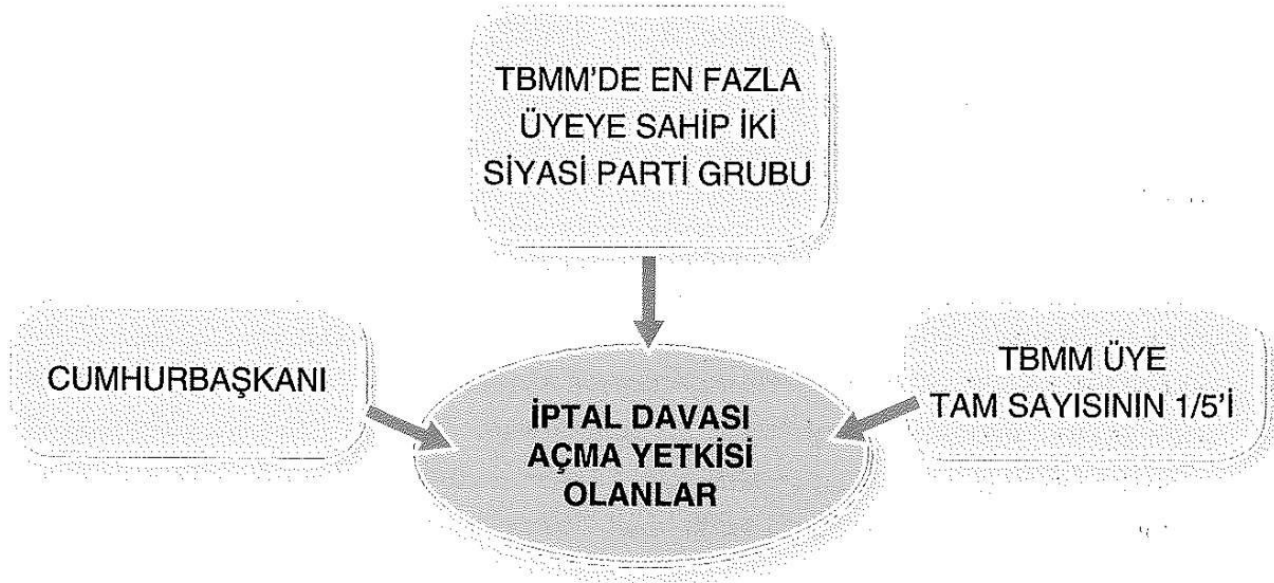
➤ Anayasa Mahkemesinin Görevleri

- Kanunların, **Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler ve bireysel başvuruları karara bağlar. Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından inceler ve denetler. Ancak, olağanüstü hâllerde ve savaş hâllerinde çıkarılan **cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** şekil ve esas bakımından anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.
- Anayasa Mahkemesi cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanını, **cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları**, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet başsavcivekilini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar.
- Genelkurmay başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

Yapılan düzenlemeyle cumhurbaşkanlığı kararnamesinin Anayasa Mahkemesi tarafından denetleneceği, cumhurbaşkanı yardımcılarının Yüce Divanda yargılanabilecekleri hüküm altına alınmıştır. Jandarma genel komutanı Yüce Divanda yargılananlar arasından çıkarılmıştır.

➤ Anayasa Mahkemesinde İptal Davasını Kimler açabilir?

Kanunların, **cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin**, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ve hükümlerinin şekil ve esas bakımından Anayasa aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açabilme hakkı,

Yapılan düzenlemeyle “iktidar partisi”, “ana muhâlefet partisi” ayrımı sona erdirildiğinden dava açma hakkı “**Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubuna**” verilmiştir.

➤ **İptal Davası Ne Kadar Süre İçinde Açılır?**

Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya iç tüzüğün Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altmış gün sonra düşer.

Kanunların ve anayasa değişikliklerinin şekil bakımından denetimi için süre eskisi gibi 10 gündür.

➤ **Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi**

Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya **cumhurbaşkanlığı kararnamesinin** hükümlerini anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır.

➤ **Anayasa Mahkemesi Kararlarının Hükümü Nedir?**

- Anayasa Mahkemesi bir kanun veya **cumhurbaşkanlığı kararnamesinin** tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.
- Kanun, **cumhurbaşkanlığı kararnamesi** veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hâllerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez. İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.

2. YARGITAY

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir.

3. DANIŞTAY

Danıştay, davaları görmek, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmek, idari uyuşmazlıkları çözmek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevlidir. Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hâkim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından cumhurbaşkanı; tarafından seçilir.

Yapılan düzenleme ile "kanun tasarısında bulunmak" ve "tüzük" anayasadan kaldırıldığından bu işlemlerin Danıştay tarafından incelenmesi hükmü kaldırılmıştır.

4. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir.

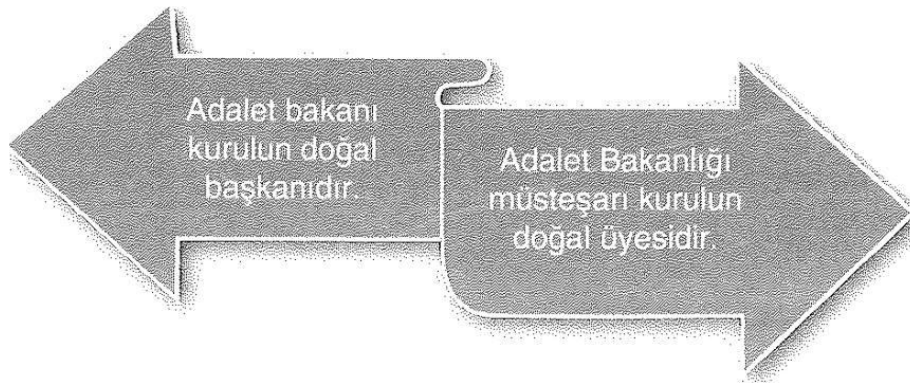
Yapılan düzenleme ile "askerî yargı" kaldırıldığından Uyuşmazlık Mahkemesi sadece adli ve idari yargı arasındaki uyuşmazlıkları çözecektir.

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (HSK)

Yapılan değişikliklerle

- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ismi, "Hâkimler ve Savcılar Kurulu" olarak değiştirilmiştir.
- Kurulun üye sayısı "on üç" üyeye düşürülmüş, yedek üyelik kaldırılmıştır. Kurul iki daire şeklinde çalışacaktır. Değişiklikten önce kurulun yirmi iki asıl ve on iki yedek üyeden kurulacağı düzenleniyordu.

Kurulun 4 üyesi cumhurbaşkanı tarafından, kalan 7 üyesi ise TBMM tarafından seçilir.

Kurul Üyelerinin Seçimi Nasıl Yapılır?

Türkiye Büyük Millet Meclisi (7 Üye);

- Üç üyesi Yargıtay üyeleri,
- Bir üyesi Danıştay üyeleri,
- Üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilir.

Cumhurbaşkanı (4 Üye);

- Üç üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcıları arasından,
- Bir üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idari yargı, hâkim ve savcıları arasından seçilir.

- Öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilen üyelerden, en az birinin öğretim üyesi ve en az birinin de avukat olması zorunludur. Kurulun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek üyeliklerine ilişkin başvurular, Meclis Başkanlığına yapılır. Başkanlık, başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyona gönderir. Komisyon her bir üyelik için üç adayı, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması hâlinde ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması hâlinde, ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile üye seçimi tamamlanır.
- Üyeler dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilir.
- Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki otuz gün içinde yapılır.
- Seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan kurul üyeliğinin boşalması durumunda, boşalmayı takip eden otuz gün içinde, yeni üyelerin seçimi yapılır.
- Kurulun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz.
- Kurulun daire sayısı iki daireye düşürülmüştür. Değişiklikten önce kurul üç daireden oluşuyordu.

- Kurula bağlı genel sekreterlik kurulur. Genel sekreter, birinci sınıf hâkim ve savcılardan kurulun teklif ettiği üç aday arasından kurul başkanı tarafınca atanır. Kurul müfettişleri ile kurulda geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılar, muvafakatlarını alarak atama yetkisi kurula aittir.
- Adalet Bakanlığının merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılar ile adalet müfettişlerini ve hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçileri, muvafakatlarını alarak atama yetkisi Adalet bakanına aittir.
- Kurul üyelerinin seçimi, dairelerin oluşumu ve iş bölümü, kurulun ve dairelerin görevleri, toplantı ve karar yeter sayıları, çalışma usul ve esasları, dairelerin karar ve işlemlerine karşı yapılacak itirazlar ve bunların incelenmesi usulü ile Genel Sekreterliğin kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir.

MALİ HÜKÜMLER

Bütçe ve Kesin Hesap

Kamu idarelerinin ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır.

Malî yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü ile yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usuller kanunla düzenlenir.

Bütçe Kanunu'na, bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz. **Cumhurbaşkanı** bütçe kanun teklifini, mali yılbaşından en az yetmiş beş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Bütçe teklifi Bütçe Komisyonunda görüşülür. Komisyonun elli beş gün içinde kabul edeceği metin Genel Kurulda görüşülür ve mali yılbaşına kadar karara bağlanır.

Bütçe Kanunu'nun süresinde yürürlüğe konulamaması hâlinde, geçici Bütçe Kanunu çıkarılır.

Geçici Bütçe Kanunu'nun da çıkarılamaması durumunda, yeni Bütçe Kanunu kabul edinceye kadar bir önceki yılın bütçesi yeniden değerlendirilerek uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Genel Kurulda kamu idare bütçeleri hakkında düşüncelerini her bütçenin görüşülmesi sırasında açıklarlar, gider artırıcı veya gelirleri azaltıcı önerilerde bulunamazlar.

Genel Kurulda kamu idare bütçeleri ile değişiklik önermeleri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır.

Merkezî yönetim bütçesiyle verilen ödenek, harcanabilecek tutarın sınırını gösterir. Harcanabilecek tutarın **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile aşılabileceğine dair Bütçe Kanununa hüküm konulamaz.

Cari yıl bütçesindeki ödenek artışını öngören değişiklik teklifleri ile cari ve izleyen yılların bütçelerine mali yük getiren tekliflerde, öngörülen giderleri karşılayabilecek mali kaynak gösterilmesi zorunludur.

Merkezî yönetim Kesin Hesap Kanunu teklifi, ilgili olduğu mali yılın sonundan başlayarak en geç altı ay sonra cumhurbaşkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Sayıştay genel uygunluk bildirimini, ilişkin olduğu kesinhesap kanun teklifinin verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Meclise sunar.

Kesin Hesap Kanunu teklifi ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılmamış denetim ve hesap yargılamasını önlemez ve bunların karara bağlandığı anlamına gelmez.

Kesin Hesap Kanunu teklifi, yeni yıl Bütçe Kanunu teklifiyle birlikte görüşülür ve karara bağlanır.

Yapılan değişikle Bakanlar Kuruluna tanınmış yetkiler cumhurbaşkanına verilmiş, bütçe ve kesin hesap kanun teklifinin ilgili olduğu mali yılın sonundan başlayarak en geç 6 ay sonra cumhurbaşkanı tarafından TBMM'ye sunulacağı hüküm altına alınmıştır.

İDARE

İDARENİN BÜTÜNLÜĞÜ VE KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ

- İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.
- İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. Kamu tüzel kişiliği, kanunla veya cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.

Yapılan düzenlemeyle kamu tüzel kişiliğinin kanunun yanı sıra Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile de kurulabileceği belirlenmiştir.

YARGI YOLU

İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların millî veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. Milletlerarası tahkime ancak yabancılik unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.

Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.

Yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.

İdari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

Kanun, olağanüstü hâllerde, seferberlik ve savaş hâlinde ayrıca millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlandırabilir.

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

MAHALLÎ İDARELER

- Mahallî idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında **cumhurbaşkanının** izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.
- Mahallî idarelerin seçimleri 5 yılda bir yapılır.

Yapılan düzenleme ile Bakanlar Kuruluna tanınan yetki Bakanlar Kurulu kaldırıldığından cumhurbaşkanına verilmiş ve mahallî idarelerin seçimlerinin milletvekili genel veya ara seçiminden önceki veya sonraki bir yıl içinde yapılması gereken mahallî idareler organlarına veya bu organların üyelerine ilişkin genel veya ara seçimler milletvekili genel veya ara seçimleriyle birlikte yapılır hükmü kaldırılmıştır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler tarafından seçilen ve sayıları, nitelikleri, seçilme usulleri kanunla belirlenen adaylar arasından rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek sureti ile cumhurbaşkanınca atanan üyeler ve cumhurbaşkanınca doğrudan doğruya seçilen üyelerden kurulur.

Yapılan değişiklik ile Bakanlar Kurulunun Yükseköğretim Kuruluna üye seçme hükmü kaldırılmıştır.

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevi himayelerinde, cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulur.

Yapılan değişiklik ile Başbakanlığa bağlı olan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu; Başbakanlık kaldırıldığından cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlanmıştır.

KANUNSUZ EMİR

Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi**, kanun veya anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu hâlde, emri yerine getiren sorumlu olmaz.

Yapılan değişiklik ile kanunsuz emrin tanımındaki "tüzük" ifadesi kaldırılarak yerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesi getirilmiştir.

PIYASALARIN DENETİMİ VE DIŞ TİCARETİN DÜZENLENMESİ

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla **cumhurbaşkanına** yetki verilebilir.

Yapılan değişiklik ile Bakanlar Kuruluna tanınan yetki cumhurbaşkanına verilmiştir.

PLANLAMA; EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY

Ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında **cumhurbaşkanına** istişari nitelikte görüş bildirmek amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey kurulur. Ekonomik ve Sosyal Konseyin kuruluş ve işleyişi kanunla düzenlenir.

Yapılan değişiklik ile "hükûmete" ifadesi cumhurbaşkanı olarak değiştirilmiştir.

1. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi kaç üyeden oluşur?

- A) 400 B) 450 C) 500 D) 550 E) 600

ÇÖZÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile genel oyla seçilen 600 milletvekilinden oluşacaktır. 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekili sayısı 550'den 600'e çıkarılmıştır. Yine yeni düzenlemeyle birlikte milletvekilliği olağan genel seçimleri cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte 5 yılda bir aynı günde yapılır.

Cevap: E

2. 1982 Anayasası'na göre milletvekili seçilme yaşı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 18 B) 19 C) 25 D) 30 E) 40

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile seçilme yaşı yirmi beşten on sekize düşürülmüştür.

Şimdi, yapılan düzenlemeler ışığında milletvekili seçilme yeterliliklerini inceleyelim:

- * Türk vatandaşı olmak
- * 18 yaşını doldurmuş olmak (2017 Anayasa değişikliği)
- * En az ilkokul mezunu olmak
- * Kısıtlı olmamak
- * Askerlikle ilişkisi bulunmamak (2017 Anayasa değişikliği)
- * Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- * Taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha üstü hapis ile ağır hapis cezasından hüküm giymemiş olmak

- Zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla; kaçakçılık, resmî ihâle ve alım satımlara fesat karıştırmamış olmak (Affa uğramış olsalar bile seçilemezler.)
- Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymemiş olmak (Affa uğramış olsalar bile seçilemezler.)

Cevap: A

Bir kimse hem milletvekili hem de cumhurbaşkanı adayı olamaz.

3. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri kaç yılda bir yapılır?

- A) 2 B) 4 C) 5 D) 7 E) 10

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekilliği olağan genel seçimleri, cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte 5 yılda bir aynı günde yapılır.

Yapılan değişikle;

- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilecek,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılacak,
- Cumhurbaşkanı'nın seçimlerin yenilenmesine karar vermesi hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılacak,
- Cumhurbaşkanı'nın ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilecek,
- Seçimlerinin birlikte yenilenmesine karar verilen meclisin ve cumhurbaşkanı'nın yetki ve görevleri, yeni meclisin ve cumhurbaşkanı'nın göreve başlamasına kadar devam edecek,
- Seçilen meclis ve cumhurbaşkanı'nın görev süresi 5 yıl olacaktır.

Cevap: C

4. "Türkiye Büyük Millet Meclisi ve cumhurbaşkanlığı seçimi 5 yılda bir aynı gün yapılır."

Verilen düzenleme 1982 Anayasası'nda hangi yıl yapılan anayasa değişikliği ile kabul edilmiştir?

- A) 2010 B) 2011 C) 2015 D) 2016 E) 2017

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekilliği olağan genel seçimleri, cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte 5 yılda bir aynı günde yapılır. Anayasa değişikliği öncesi TBMM seçimleri 4 yılda bir yapılmaktaydı.

Cevap: E

5. **1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilme yeterlilikleri arasında yer almaz?**

- A) 18 yaşını doldurmuş olmak
B) Askerlikle ilişkisi bulunmamak
C) Türk vatandaşı olmak
D) En az bir dönem milletvekilliği yapmış olmak
E) En az ilkokul mezunu olmak

ÇÖZÜM

Milletvekili seçilme yeterlilikleri arasında en az bir dönem milletvekilliği yapma şartı yoktur.

Milletvekili seçilme yeterlilikleri:

- Türk vatandaşı olmak
- 18 yaşını doldurmuş olmak (2017 Anayasa değişikliği)
- En az ilkokul mezunu olmak
- Kısıtlı olmamak

- Askerlikle ilişkisi bulunmamak (2017 Anayasa değişikliği)
- Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- Taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha üstü hapis ile ağır hapis cezasından hüküm giymemiş olmak
- Zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla; kaçakçılık, resmî ihâlâ ve alım satımlara fesat karıştırmamış olmak (Affa uğramış olsalar bile seçilemezler.)
- Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymemiş olmak (Affa uğramış olsalar bile seçilemezler.)

Cevap: D

6. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasından aşağıdakilerden hangisi çıkarılmıştır?

- A) Savaş ilanına karar vermek
- B) Para basılmasına karar vermek
- C) Kanun koymak
- D) Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek
- E) Milletlerarası anlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Bakanlar Kurulu yapısı sona erdirilmiş ve kanun hükmünde kararnameler kaldırılmıştır. Böylelikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasından; Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek, Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararnameler çıkarma yetkisi vermek, bütçe ve kesin hesap kanun tasarıların görüşmek hükümleri kaldırılmıştır.

TBMM'NİN GÖREV VE YETKİLERİ

- Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak,
- Para basılmasına ve savaş ilanına karar vermek,
- Milletlerarası anlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak,
- Anayasa değiştirmek,
- Kamu başdenetçisini seçmek
- Meclis başkanını seçmek
- Sayıştay başkan ve üyelerini seçmek
- Anayasa Mahkemesine üye seçmek
- RTÜK üyelerini seçmek
- Milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak
- Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilanına karar vermek ve anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir.

Cevap: D

7. **1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasında yer almaz?**

- A) Kamu başdenetçisi seçmek
- B) Anayasa Mahkemesine üye seçmek
- C) Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek
- D) TBMM başkanı seçmek
- E) Cumhurbaşkanı seçmek

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'na göre cumhurbaşkanı 5 yıllığına halk tarafından seçilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi:

- Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanını,
- Kamu başdenetçisi
- Anayasa Mahkemesine üye,
- Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçer.

Cevap: E

8. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisini olağanüstü toplantıya doğrudan çağırabilir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Başbakan
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Siyasi parti grupları
- E) Siyasi partiler

ÇÖZÜM

Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında, meclis cumhurbaşkanınca toplantıya çağırılır.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile yürütme yetkisi tek elde toplanacağından Bakanlar Kurulu kaldırılmış ve dolayısıyla Bakanlar Kurulunun meclisi toplantıya çağırma durumu da ortadan kaldırılmıştır.

Cevap: A

9. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdaki denetleme yöntemlerinden hangisi kaldırılmıştır?

- A) Yazılı soru
B) Genel görüşme
C) Meclis araştırması
D) Meclis soruşturması
E) Gensoru

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile "gensoru" ve "sözlü soru" kaldırılmıştır. Bu konu ile ilgili yapılan değişiklikte daha önce "Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bilgi edinme ve denetim yolları" madde kenar başlığı kaldırılmıştır. Bunun dışında düzenlemeye göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi; meclis araştırması, genel görüşme, meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.

Cevap: E

10. En geç 15 gün içerisinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sorulmasına ne ad verilir?

- A) Soru
B) Sözlü soru
C) Yazılı soru
D) Gensoru
E) Görüşme

ÇÖZÜM

Yazılı olarak en geç on beş gün içerisinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarına yazılı soru denir.

Meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru önergelerinin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usulleri Meclis İçtüzüğü ile düzenlenir.

Cevap: C

11. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile denetleme araçlarından gensoru kaldırılmıştır.

Buna göre, gensorunun kaldırılmasıyla hangi sorumluluk sona ermiştir?

- A) Hukuki B) Siyasi C) Cezai
D) Mali E) Kolektif

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile denetleme araçlarından gensoru kaldırılmıştır. Gensorunun kaldırılmasıyla siyasi sorumluluk sona ermiştir.

Cevap: B

12. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile yazılı soru en geç kaç gün içinde cevaplandırılmalıdır?

- A) 3 B) 5 C) 7 D) 10 E) 15

ÇÖZÜM

Yazılı soru; yazılı olarak en geç on beş gün içerisinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru önergelerinin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usulleri Meclis İçtüzüğü ile düzenlenir.

Cevap: E

13. I. Bakan

II. Cumhurbaşkanı yardımcıları

III. Başbakan

IV. Bakanlar Kurulu

Yukarıdakilerden hangilerine yazılı soru sorulabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) III ve IV

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile gensoru ve sözlü soru kaldırılarak yazılı soru getirilmiştir.

Yazılı soruyu milletvekilleri aşağıdaki kişilere sorar.

- Cumhurbaşkanı yardımcıları
- Bakanlar

2017 Anayasa değişikliği ile Başbakan ve Bakanlar Kurulu yapısı sona ermiştir.

Cevap: C

14. **Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesi kararı alınabilmesi için en az kaç milletvekili gerekir?**

A) Salt çoğunluk

B) Üçte iki çoğunluk

C) Beşte üç çoğunluk

D) Dörtte üç çoğunluk

E) Basit çoğunluk

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekilliği olağan genel seçimleri, cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte 5 yılda bir aynı günde yapılır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.

Cevap: C

15. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve cumhurbaşkanı seçimine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) TBMM üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu ile seçimlerin yenilenmesine karar verilebilir.
- B) TBMM tarafından seçimlerin yenilenmesi kararı alınması durumunda TBMM genel seçimi ile cumhurbaşkanı seçimi birlikte yapılır.
- C) Cumhurbaşkanının seçimleri yenilemesine karar vermesi hâlinde, TBMM genel seçimi ile cumhurbaşkanı seçimi birlikte yapılabilir.
- D) Cumhurbaşkanının ikinci döneminde meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde, cumhurbaşkanı bir kez daha aday olabilir.
- E) Seçilen TBMM ve cumhurbaşkanının görev süresi 4 yıldır.

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile TBMM ve cumhurbaşkanının görev süresi 4 değil, 5 yıldır.

Cevap: E

16. Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasına 1982 Anayasası'nda hangi yıl yapılan değişiklik ile eklenmiştir?

- A) 2010 B) 2011 C) 2015 D) 2017 E) 2019

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi görev ve yetkileri arasına Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek eklenmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yedi üye seçer.

Bu yedi üyenin;

- Üç üyesi Yargıtay üyeleri,
- Bir üyesi Danıştay üyeleri,
- Üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilir.

Cevap: D

17. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre, kanunların yayımlanması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) TBMM tarafından kabul edilen kanun 15 gün içinde cumhurbaşkanı tarafından yayımlanır.
- B) Cumhurbaşkanı yayımlanmasını kısmen veya tamamen uygun bulmadığı kanunları, bir daha görüşmek üzere gerekçesi ile birlikte aynı süre içinde TBMM'ye geri gönderir.
- C) Cumhurbaşkanınca kısmen uygun bulunmaması durumunda, TBMM yalnızca uygun bulunmayan maddeleri görüşebilir.
- D) TBMM, geri gönderilen kanunu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile aynen kabul ederse kanun cumhurbaşkanınca yayımlanır.
- E) Yürürlük tarihi belirtilmeyen kanunlar Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

ÇÖZÜM

Yürürlük tarihi belirtilmeyen kanunlar, Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün değil, Resmî Gazete'de yayımını izleyen 45 günden sonra yürürlüğe girer.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre, kanun önerisinde bulunmak sadece TBMM'ye ait bir yetkidir. Yapılan değişiklikle Bakanlar Kurulu kaldırıldığından "kanun tasarısı" kavramı ve yetkisi de kaldırılmıştır.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi, geri gönderilen kanunu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile aynen kabul ederse, kanun cumhurbaşkanınca yayımlanır; meclis, geri gönderilen kanunda yeni bir değişiklik yaparsa cumhurbaşkanı değiştirilen kanunu tekrar meclise geri gönderebilir.

Değişiklikten önce TBMM'nin, cumhurbaşkanı tarafından geri gönderilen kanunu aynen kabul edebilmesi için nitelikli çoğunluk aranmamaktaydı.

Cevap: E

18. 1982 Anayasası'na göre cumhurbaşkanlığı görev süresi kaç yıldır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekilliği olağan genel seçimleri cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte 5 yılda bir aynı günde yapılır. Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa cumhurbaşkanı seçilebilir.

Cevap: C

19. 1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanı seçimine ilişkin usul ve esaslar aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A) Kanun B) Kararname C) Yönetmelik
D) İç tüzük E) Genelge

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

Cevap: A

20. I. Cumhurbaşkanı

II. Başbakan

III. Bakanlar Kurulu

IV. Bakanlık

V. Kamu tüzel kişileri

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre, yukarıdakilerden hangileri yönetmelik çıkarabilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve V
D) I, IV ve V E) II, III ve V

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanına yönetmelik çıkarma yetkisi tanınmıştır. 2017 Anayasa değişikliği ile Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu yapısı sona erdirildiğinden yönetmelik çıkaranlar arasından da çıkarılmışlardır. Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.

Buna göre:

- Cumhurbaşkanı,
- Bakan,
- Kamu tüzel kişileri yönetmelik çıkarır.

Cevap: D

21. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile en az kaç seçmen cumhurbaşkanlığına aday gösterebilir?

- A) Beş bin B) On bin C) Elli bin
D) Yüz bin E) Beşyüz bin

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile,

- Siyasi parti grupları,
- En son yapılan genel seçimlerde geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış siyasi partiler,
- En az yüz bin seçmen tarafından Cumhurbaşkanlığına aday gösterilebilir.

Cevap: D

22. 1982 Anayasası'na göre cumhurbaşkanlığı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.
- B) Cumhurbaşkanlığı seçimi 5 yılda bir yapılır.
- C) En az yüz bin seçmen tarafından cumhurbaşkanlığına aday gösterebilir.
- D) Cumhurbaşkanı seçilen kişinin siyasi partisi ile ilişkisi kesilir.
- E) Cumhurbaşkanı seçilen kişinin milletvekilliği sıfatı sona erer.

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı bir siyasi partinin üyesi, o partinin genel başkanı olabilmektedir. Cumhurbaşkanı seçilen kişi aynı zamanda milletvekili ise, milletvekilliği sona erer.

Cevap: D

23. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre yürütme organı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Cumhurbaşkanı - Bakanlar Kurulu
- D) Başbakan - TBMM
- E) TBMM

ÇÖZÜM

Yürütme erki; devlet kamu yönetiminin günlük yönetimi için tek yetkiyi ve sorumluluğu alan devlet gücüdür. Anayasaya göre, yürütme yetkisi ve görevi CUMHURBAŞKANI tarafından, anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile yürütmenin, düalist (iki başlı = Bakanlar Kurulu ve cumhurbaşkanı) yapısı sona erdirilmiş ve yürütme tek elde toplanmıştır.

Cevap: A

24. I. En son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış siyasi partiler

II. En az yüz bin seçmen

III. Siyasi parti grupları

1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangileri cumhurbaşkanlığına aday gösterebilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve III

E) I, II ve III

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı adayı;

- Siyasi parti grupları,
- En son yapılan genel seçimlerde geçerli oyların tek başına veya birlikte en yüzde beşini almış siyasi partiler,
- En az yüz bin seçmen tarafından gösterilebilir.

Cevap: E

25. **1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması hâlinde cumhurbaşkanlığı seçimi kaç gün içinde yapılır?**

A) 30 gün

B) 45 gün

C) 60 gün

D) 90 gün

E) 120 gün

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması hâlinde, kırk beş gün içinde cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar cumhurbaşkanı yardımcısı cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. Genel seçime bir yıldan fazla süre kalmışsa seçilen cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.

Cevap: B

26. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması durumunda yeni cumhurbaşkanı seçilinceye kadar cumhurbaşkanlığına aşağıdakilerden hangisi vekâlet eder?

- A) TBMM başkanı
- B) Başbakan
- C) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- D) Bakanlar
- E) TBMM başkanvekili

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hâllerinde, cumhurbaşkanı yardımcısı cumhurbaşkanına vekâlet eder ve cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır.

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, 81'inci maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde and içerler. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer.

Cevap: C

27. Aşağıdakilerden hangisi ile ilgili konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılabilir?

- A) Yargı
- B) Yürütme
- C) Yasama
- D) Bağımsız mahkemeler
- E) TBMM

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir.

Cevap: B

28. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yürürlük tarihi belirtilmediği durumda ne zaman yürürlüğe girer?

- A) Resmî Gazete'de yayımlandığı gün
- B) Resmî Gazete'de yayımını izleyen 7 gün sonra
- C) Resmî Gazete'de yayımını izleyen 15 gün sonra
- D) Resmî Gazete'de yayımını izleyen 45 gün sonra
- E) Resmî Gazete'de yayımını izleyen 60 gün sonra

ÇÖZÜM

Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

Cevap: A

29. 1982 Anayasası'na göre cumhurbaşkanı hakkında soruşturma açılabilmesi için gereken sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TBMM üye tam sayısının salt çoğunluğu
- B) TBMM üye tam sayısının üçte biri
- C) TBMM üye tam sayısının üçte ikisi
- D) TBMM üye tam sayısının beşte üçü
- E) TBMM üye tam sayısının dörtte üçü

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı hakkında bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tam sayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

- Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde, meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak on beş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar.

- Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi hâlinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.
- Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.
- Hakkında soruşturma açılmasına karar verilen cumhurbaşkanı seçim kararı alamaz. Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen cumhurbaşkanının görevi sona erer.

Cevap: D

30. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanının Yüce Divanda yargılanması durumunda süreç kaç ay içinde tamamlanmalıdır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

ÇÖZÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır. Yargılama bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir ve yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.

Cevap: C

31. 1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanı yardımcılarını aşağıdakilerden hangisi atar?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) TBMM
- C) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
- D) Yüksek Seçim Kurulu
- E) İl Seçim Kurulu

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı yardımcılığı makamı oluşturulmuştur. Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra bir veya daha fazla cumhurbaşkanı yardımcısı atayabilir.

Cevap: A

32. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görev ve yetkileri aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A) Kanun
- B) Kanun hükmünde kararname
- C) Yönetmelik
- D) Yönerge
- E) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

Cevap: E

33. Cumhurbaşkanı seçimine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel oyla yapılacak seçimde geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilir.
- B) İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya ilk oylamada en çok oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilir.
- C) İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması hâlinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır.
- D) İkinci oylamaya tek aday kalması hâlinde referandum yapılır. Aday geçerli oyların salt çoğunluğu aldığı takdirde cumhurbaşkanı seçilir.
- E) Oylamada, adayın seçilememesi durumunda cumhurbaşkanı ve TBMM seçimleri yenilenir.

ÇÖZÜM

Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması hâlinde sadece cumhurbaşkanı seçimi yenilenir.

Cumhurbaşkanlığı seçimi;

- Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilir.
- İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday cumhurbaşkanı seçilir.
- İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması hâlinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır.
- İkinci oylamaya tek adayın kalması hâlinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların salt çoğunluğunu aldığı takdirde cumhurbaşkanı seçilir.
- Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması hâlinde sadece cumhurbaşkanı seçimi yenilenir. Seçimlerin tamamlanamaması hâlinde yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut cumhurbaşkanının görevi devam eder.
- Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

Cevap: E

34. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre bakanları atama ve görevlerine son verme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Başbakan
- B) Bakanlar Kurulu
- C) Cumhurbaşkanı
- D) TBMM
- E) TBMM başkanı

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, 81'inci maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde and içerler. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer.

Cevap: C

35. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre aşağıdakilerden hangisi cumhurbaşkanının görev ve yetkileri arasında yer almaz?

- A) Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında meclise mesaj vermek
- B) Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanları atamak ve görevlerine son vermek
- C) Üst düzey kamu yöneticilerini atamak ve görevlerine son vermek
- D) Başbakanı atamak ve görevine son vermek
- E) Millî güvenlik politikalarını belirlemek ve gerekli tedbirleri almak

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile başbakanlık kaldırıldığından cumhurbaşkanının başbakan atama gibi bir görevi de kalmamıştır.

Yapılan yeni düzenlemeyle cumhurbaşkanının daha önce var olan "yasamaya", "yargıya", "yürütmeye" ilişkin görevleri ayrımı sona erdirilmiştir.

Cumhurbaşkanının Görev ve Yetkileri

- Cumhurbaşkanı devletin başıdır.
- Yürütme yetkisi cumhurbaşkanına aittir.
- Cumhurbaşkanı, devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.
- Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.
- Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında meclise mesaj verir.
- Kanunları yayımlar.
- Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.
- Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesi ile Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.
- Cumhurbaşkanı yardımcılarını atar ve görevlerine son verir.
- Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları cumhurbaşkanı kararnamesi ile düzenler.
- Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyeti'nin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.
- Milletlerarası antlaşmaları onaylar ve yayımlar.
- Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.
- Millî güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi adına, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.
- Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.
- Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.
- Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir.
- Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.

Cevap: D

36. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden biri değildir?

- A) Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşması yapmak
- B) Kanunları tekrar görüşülmek üzere meclise geri göndermek
- C) Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyeti temsilcilerini göndermek
- D) Milletlerarası anlaşmaları onaylamak ve yayımlamak
- E) Kanun hükmünde kararname çıkarmak

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile kanun hükmünde karar-nameler kaldırılmıştır. Bir önceki soruda cumhurbaşkanının diğer görev ve yetkilerinden detaylı şekilde bahsedilmiştir.

Cevap: E

37. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) TBMM adına, cumhurbaşkanı yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkan-lığı kararnamesi çıkarabilir.
- B) Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaş-kanlığı kararnamesi çıkarılamaz.
- C) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması duru-munda kanun hükümleri uygulanır.
- D) TBMM'nin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararna-mesi hükümsüz hâle gelir.
- E) Anayasada yer alan temel hak ve ödevlerin tamamı Cumhurbaşkanlığı kararna-mesi ile düzenlenir.

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler cumhur-başkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzen-lenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararna-mesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması hâlinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı ka-rarnamesi hükümsüz hâle gelir.

Cevap: E

38. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdakilerden hangisi cumhurbaşkanının görev ve yetkileri arasında yer almaz?

- A) Bakanları atamak ve görevlerine son vermek
- B) Cumhurbaşkanı genel sekreterini atamak
- C) Cumhurbaşkanı yardımcılarını atamak
- D) Anayasa Mahkemesine üye seçmek
- E) Danıştaya üye seçmek

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı Genel Sekreterliği makamı kaldırılmıştır. Dolayısı ile cumhurbaşkanının görev ve yetkileri arasında yer almamaktadır.

Cumhurbaşkanı;

- Bakanları, cumhurbaşkanı yardımcılarını atar.
- Anayasa Mahkemesine ve Danıştay'a üye seçer.

Cevap: B

39. Cumhurbaşkanı tarafından üst kademe yöneticilerinin atanması ve görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esaslar aşağıdakilerden hangisi tarafından düzenlenir?

- A) Kanun
- B) İç tüzük
- C) Müşterek kararname
- D) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- E) Milletlerarası antlaşma

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı, üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

Cevap: D

40. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanının yüce divana sevk edilmesi için gereken çoğunluk kaçtır?

- A) TBMM üye tam sayısının salt çoğunluğu
- B) TBMM üye tam sayısının üçte ikisi
- C) TBMM üye tam sayısının beşte üçü
- D) TBMM üye tam sayısının üçte biri
- E) TBMM üye tam sayısının dörtte üçü

ÇÖZÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla cumhurbaşkanını Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir ve yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır. Hakkında soruşturma açılmasına karar verilen cumhurbaşkanı seçim kararı alamaz. Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen cumhurbaşkanının görevi sona erer.

Cevap: B

41. TBMM üyelerinin cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakan olarak atanmalarının sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hem bakan hem de milletvekilliği devam eder.
- B) Hem milletvekilliği hem de cumhurbaşkanı yardımcılığı devam eder.
- C) Milletvekilliği sıfatı sona erer.
- D) Cumhurbaşkanı yardımcısının aynı zamanda milletvekilliği sıfatı sona erer.
- E) Bakanın, milletvekilliği sıfatı devam ederken, cumhurbaşkanı yardımcısının milletvekilliği sıfatı sona erer.

ÇÖZÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer.

Cevap: C

42. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre, cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- A) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması hâlinde 45 gün içinde cumhurbaşkanı seçimi yapılır.
- B) Yeni cumhurbaşkanı seçilinceye kadar cumhurbaşkanı yardımcısı cumhurbaşkanlığına vekâlet eder.
- C) Genel seçime bir yıl veya daha az süre kalmışsa TBMM seçimi de cumhurbaşkanlığı seçimi ile birlikte yenilenir.
- D) Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen cumhurbaşkanı TBMM seçim tarihine kadar görevine devam eder. Bu süre cumhurbaşkanının görev süresinden düşülür.
- E) TBMM genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması hâlinde 45 gün içinde cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar cumhurbaşkanı yardımcısı cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.

Cevap: D

43. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre, seçimlerin yenilenmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- A) TBMM üye tam sayısının beşte üç çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verilebilir. Bu hâlde TBMM ve cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.
- B) Cumhurbaşkanının seçimleri yenilemesi hâlinde, TBMM genel seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.
- C) Cumhurbaşkanının ikinci döneminde meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde, cumhurbaşkanı bir kez daha aday olabilir.
- D) Yenilenmesine karar verilen meclisin ve cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, yeni meclis ve cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar devam eder.
- E) Seçilen TBMM ve cumhurbaşkanının görev süresi 4 yıldır.

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekilliği olağan genel seçimleri cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte 5 yılda bir aynı günde yapılır.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile

- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilecek,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılacak,
- Cumhurbaşkanının seçimlerin yenilenmesine karar vermesi hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılacak,
- Cumhurbaşkanının ikinci döneminde meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilecek,
- Seçimlerinin birlikte yenilenmesine karar verilen meclisin ve cumhurbaşkanının yetki ve görevleri, yeni meclisin ve cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar devam edecek,
- Seçilen Meclis ve cumhurbaşkanın görev süresi 5 yıl olacaktır.

Cevap: E

44. Savaş hâli, ayaklanma olması, vatan veya Cumhuriyet'e karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışmanın olması gibi durumlarda olağanüstü hâl ilanını aşağıdakilerden hangisi gerçekleştirir?

- A) Cumhurbaşkanı
B) Başbakan
C) TBMM başkanı
D) Bakanlar Kurulu
E) Millî Güvenlik Kurulu

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyet'e karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hâllerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hâl ilan edebilir.

Cevap: A

45. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre olağanüstü hâl ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Olağanüstü hâl ilanı kararı, verildiği gün Resmî Gazete'de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.
- B) Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü hâlin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hâli kaldırabilir.
- C) Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında altı ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hâllerinde bu dört aylık süre aranmaz.
- D) Olağanüstü hâllerde cumhurbaşkanı, olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Kanun hükmündeki bu kararnameler Resmî Gazete'de yayımlanır, aynı gün meclis onayına sunulur.
- E) Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hâli hariç olmak üzere; olağanüstü hal sırasında çıkarılan cumhurbaşkanlığı kararnameleri üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve karara bağlanır. Aksi hâlde olağanüstü hâllerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kendiliğinden yürürlükten kalkar."

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyet'e karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hâllerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

Olağanüstü hal ilanı kararı, verildiği gün Resmî Gazete'de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü hâlin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hâllerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Olağanüstü hâllerde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma yükümlülükleri ile 15'inci maddedeki ilkeler doğrultusunda temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlandıracağı veya geçici olarak durdurulacağı, hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği kanunla düzenlenir.

Olağanüstü hâllerde cumhurbaşkanı, olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda, 104' üncü maddenin onyedinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen sınırlamalara tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Kanun hükmündeki bu kararnameler Resmî Gazete'de yayımlanır, aynı gün meclis onayına sunulur.

Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hâli hariç olmak üzere; olağanüstü hal sırasında çıkarılan cumhurbaşkanlığı kararnameleri üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve karara bağlanır. Aksi hâlde olağanüstü hâllerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kendiliğinden yürürlükten kalkar."

Cevap: C

46. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A) Kanun
B) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
C) Yönetmelik
D) İdari karar
E) Genelge

ÇÖZÜM

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir.

Cevap: B

47. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre cumhurbaşkanı en fazla kaç aylığına olağanüstü hâl ilan eder?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 5
E) 6

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyet'e karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hâllerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hâl ilan edebilir.

Cevap: E

48. 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı tarafından olağanüstü hâllerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesine ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Kanun hükmündedir.
- B) Kanun hükmünde kararname hükmündedir.
- C) Anayasa hükmündedir.
- D) Genelge hükmündedir.
- E) Anlaşma hükmündedir

ÇÖZÜM

Olağanüstü hâllerde cumhurbaşkanı, olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Bu kararnameler kanun hükmündedir. Kanun hükmündeki bu kararnameler Resmî Gazete’de yayımlanır, aynı gün meclis onayına sunulur.

Cevap: A

49. 1982 Anayasası’nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdakilerden hangisine yönetmelik çıkarma yetkisi tanınmıştır?

- A) TBMM
- B) Anayasa Mahkemesi
- C) YSK
- D) Cumhurbaşkanı
- E) Danıştay

ÇÖZÜM

1982 Anayasası’nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanına yönetmelik çıkarma yetkisi tanınmıştır. Böylelikle cumhurbaşkanı, bakan ve kamu tüzel kişileri yönetmelik çıkarır durumu ortaya çıkmıştır.

Cevap: D

50. I. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

II. Kanun hükmünde kararname

III. Tüzük

IV. Yönetmelik

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdakilerden hangisi kaldırılmıştır?

A) Yalnız II

B) Yalnız III

C) I ve II

D) II ve III

E) III ve IV

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile kanun hükmünde kararnameler ve tüzükler kaldırılmıştır. Dolayısıyla bunlar hukukun yazılı kaynakları arasından da çıkmıştır. Anayasa, kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, yönetmelik gibi kaynaklar hukukun yazılı kaynaklarıdır.

Cevap: D

51. **1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdaki temel hak ve ödevlerden hangisi Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir?**

A) Vatan hizmeti

B) Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı

C) Vergi ödevi

D) Sendika hakkı

E) Mal bildirimi

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yalnızca sosyal ve ekonomik haklar düzenlenebilir.

Sendika hakkı, sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler arasında yer alır ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir. Vatan hizmeti, seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı, vergi ödevi, mal bildirimi siyasi haklardandır ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez.

Cevap: D

52. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdaki temel hak ve ödevlerden hangisi Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez?

- A) Toprak mülkiyeti
- B) Konut dokunulmazlığı
- C) Konut hakkı
- D) Çalışma hakkı ve ödevi
- E) Grev hakkı

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir. Toprak mülkiyeti, konut hakkı, çalışma hakkı ve ödevi, grev hakkı sosyal ve ekonomik haklar ve ödevlerdendir ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir. Konut dokunulmazlığı kişi hakları ve ödevleri arasındadır ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez.

Cevap: B

53. I. Haberleşme hürriyeti

II. Yerleşme ve seyahat hürriyeti

III. Basın hürriyeti

IV. Çalışma ve sözleşme hürriyeti

1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir. Çalışma ve sözleşme hürriyeti sosyal ve ekonomik haklar ve ödevlerdendir ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir. Haberleşme hürriyeti, yerleşme ve seyahat hürriyeti, basın hürriyeti kişi hakları ve ödevleri arasındadır ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez.

Cevap: C

54. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdaki temel hak ve ödevlerden hangisi ile ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılabilir?

- A) Toplu iş sözleşmesi hakkı
- B) Kamu hizmetlerine girme hakkı
- C) Dernek kurma hürriyeti
- D) Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı
- E) İspat hakkı

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir. Toplu iş sözleşmesi hakkı, sosyal ve ekonomik haklar ve ödevlerdendir ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir. Kamu hizmetine girme hakkı, dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı siyasi hak ve ödevlerdendir; dernek kurma hürriyeti ve ispat hakkı kişi hakları ve ödevlerindendir ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez.

Cevap: A

55. I. Negatif statü hakları

II. Pozitif statü hakları

III. Aktif statü hakları

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile yukarıdakilerden hangileri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile negatif statü hakları (kişi hakları ve ödevleri) ve aktif statü hakları (siyasi haklar ve ödevler) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez. Pozitif statü hakları (sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenebilir.

Cevap: B

56. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi cumhurbaşkanı yardımcısı olabilmek için aranan yeterlilikler arasında yer almaz?

- A) 18 yaşını doldurmuş olmak
- B) En az lise mezunu olmak
- C) Askerlikle ilişkisi bulunmamak
- D) Türk vatandaşı olmak
- E) Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Dolayısıyla, en az ilkokul mezunu olmak yeterlidir.

Cevap: B

57. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdakilerden hangisi Millî Güvenlik Kurulu üyeliğinden çıkarılmıştır?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Genelkurmay başkanı
- C) Kara, hava, deniz kuvvetleri komutanları
- D) Jandarma genel komutanı
- E) Millî savunma bakanı

ÇÖZÜM

Millî Güvenlik Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulaması ile ilgili kararların alınmasını ve gerekli kurumlar arası eş güdümün sağlanması konusundaki görüşlerini cumhurbaşkanına bildirmekle görevli olan kuruldur.

Millî Güvenlik Kurulu; cumhurbaşkanı başkanlığında,

- Cumhurbaşkanı yardımcıları,
- Adalet bakanı,
- Millî Savunma bakanı,
- İçişleri bakanı,

- Dışişleri bakanı,
- Genelkurmay başkanı,
- Kara, hava ve deniz komutanlarının katılımıyla toplanır.

Kurulun, Devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar cumhurbaşkanınca değerlendirilir.

Millî Güvenlik Kurulunun gündemi; cumhurbaşkanı yardımcıları ve Genelkurmay başkanının önerileri dikkate alınarak cumhurbaşkanınca düzenlenir.

Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Millî Güvenlik Kurulu cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlığında toplanır.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Jandarma genel komutanı üyeler arasından çıkarılmıştır.

Cevap: D

58. 1982 Anayasası'na göre yargı yetkisi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.
- B) Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.
- C) Yargı yetkisi, Türk milleti adına tarafsız mahkemelerce kullanılır.
- D) Yargı yetkisi, Türk milleti adına demokrat mahkemelerce kullanılır.
- E) Yargı yetkisi Türk milleti adına özgür mahkemelerce kullanılır.

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'na göre yargı yetkisi Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelere aittir. Yapılan düzenleme ile mahkemelerin bağımsız olmasının yanı sıra tarafsız olması da anayasal hüküm altına alınmıştır.

Cevap: B

59. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Anayasa Mahkemesi kaç üyeden oluşur?

- A) 12 B) 13 C) 15 D) 17 E) 22

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Anayasa Mahkemesi, 15 üyeden oluşur. Üyelerin 12'si cumhurbaşkanı, kalan 3 üyesi ise TBMM tarafından seçilir.

Yapılan düzenlemeyle Anayasa Mahkemesi üye sayısı on yediden on beşe indirilmiştir. (Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kaldırıldığından bu mahkemelerden Anayasa Mahkemesine üye seçilmemektedir.)

Cevap: C

60. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı Anayasa Mahkemesine kaç üye seçer?

- A) 6 B) 10 C) 12 D) 13 E) 15

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Anayasa Mahkemesi 15 üyeden oluşur. Üyelerin 12'si cumhurbaşkanı, kalan 3 üyesi ise TBMM tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanı;

- Üç üyeyi Yargıtay,
- İki üyeyi Danıştay genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden;
- En az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden;
- Dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.
- Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulundan Anayasa Mahkemesi üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde, her boş üyelik için, (...) (1) en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday için yapılacak seçimde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır.

Cevap: C

61. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu kaç daireden oluşur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile kurulun daire sayısı iki daireye düşürülmüştür. Değişiklikten önce kurul üç daireden oluşuyordu.

Cevap: B

62. 1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanı, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna kaç üye seçer?

- A) 3 B) 4 C) 7 D) 9 E) 10

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ismi, "Hâkimler ve Savcılar Kurulu" olarak değiştirilmiştir. Kurulun üye sayısı "on üç" üyeye düşürülmüş, yedek üyelik kaldırılmıştır. Kurul iki daire şeklinde çalışacaktır. Değişiklikten önce kurulun yirmi iki asıl ve on iki yedek üyeden kurulacağı düzenleniyordu.

Kurulun 4 üyesi cumhurbaşkanı tarafından, kalan 7 üyesi ise TBMM tarafından seçilir.

Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabii üyesidir.

Cevap: B

63. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanlığı kararnamesinin yargısal denetimini aşağıdakilerden hangisi yapar?

- A) Anayasa Mahkemesi
B) Yargıtay
C) Danıştay
D) İdare mahkemesi
E) Uyuşmazlık mahkemesi

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanlığı kararnamesinin yargısal denetimini Anayasa Mahkemesi yapar.

Ancak, olağanüstü hâllerde ve savaş hâllerinde çıkarılan **cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** şekil ve esas bakımından anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

Cevap: A

64. I. Cumhurbaşkanı

II. TBMM'de en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubu

III. TBMM üye tam sayısının 1/5'i

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdakilerden hangisi Anayasa Mahkemesine iptal davası açabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Kanunların, cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ve hükümlerinin şekil ve esas bakımından anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açabilme hakkı;

- Cumhurbaşkanı,
- TBMM'de en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubu,
- TBMM üye tam sayısının beşte biri'ne aittir.

Cevap: E

65. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdakilerden hangisi Yüce Divanda yargılanamaz?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- C) Bakanlar
- D) Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri
- E) Jandarma genel komutanı

ÇÖZÜM

Anayasa Mahkemesi cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanını, **cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları**, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet başsavcivekilini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar.

Genelkurmay başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Jandarma genel komutanı Yüce Divanda yargılananlar arasından çıkarılmıştır.

Cevap: E

66. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hakkında Anayasa Mahkemesine iptal davası açma hakkı Resmî Gazete'de yayımlanmasından itibaren kaç gündür?

- A) 7
- B) 10
- C) 15
- D) 30
- E) 60

ÇÖZÜM

Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya iç tüzüğün Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altmış günlük süredir.

Cevap: E

67. 1982 Anayasası'na göre, yargı yetkisini Türk milleti adına aşağıdakilerden hangisi kullanır?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) TBMM
- C) Başbakan
- D) Bağımsız ve tarafsız mahkemeler
- E) Hâkimler ve Savcılar Kurulu

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'na göre yargı yetkisi Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelere aittir. Mahkeme, taraflar arasındaki hukuki anlaşmazlıkları (davaları) hukukun üstünlüğüne uygun olarak sivil ya da askerî, adli veya idari konularda adaleti sağlamak üzere yetkilendirilmiş, toplum yapısına ve kültüre göre değişiklikler gösterebilen bir yargılama formudur. Hâkim: Devlet tarafından atanan veya devletin tanıdığı usulle seçilen, kendisine sunulmuş bir hukuki uyuşmazlığı çözmekle görevli kişidir. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile anayasanın 9. maddesi, "Yargı yetkisinin bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı" şeklinde değiştirilmiştir. Değişiklikle birlikte maddeye "ve tarafsız" ifadesi eklenmiştir.

Cevap: D

68. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi hâkimlik ve savcılık teminatı kapsamında düzenlenmemiştir?

- A) Hâkimler ve savcılar azledilemez.
- B) Kendileri istemedikçe anayasada gösterilen yaştan önce emekliye sevk edilemez.
- C) Bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle bile olsa aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz.
- D) Hâkimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler.
- E) Hâkimler ve savcılar özlük işi bakımından Adalet Bakanlığına bağlıdır.

ÇÖZÜM

Hâkimler ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına, özlük işi bakımından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna bağlıdırlar. Hâkimler ve savcılar azlolunamaz, kendileri istemedikçe anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle bile olsa aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz. Meslekten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymiş olanlar, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği kesin olarak anlaşılanlar veya meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır.

Cevap: E

69. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda yer alan yüksek mahkemeler arasında yer almaz?

- A) Anayasa Mahkemesi
- B) Yargıtay
- C) Danıştay
- D) Sayıştay
- E) Uyuşmazlık mahkemesi

ÇÖZÜM

Sayıştay yüksek mahkeme değildir, ancak anayasanın yargı bölümünde düzenlenmiştir. Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Yüksek Seçim Kurulu da yüksek mahkeme değildir. 1982 Anayasası'nda yüksek mahkeme olarak belirtilen dört mahkeme bulunur.

Bunlar;

- Anayasa Mahkemesi,
- Yargıtay,
- Danıştay,
- Uyuşmazlık mahkemesidir.

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesini düzenleyen anayasanın 156. ve 157. maddeleri tamamen yürürlükten kaldırılmıştır. Değişiklikle, anayasada belirtilen yüksek mahkemelerin sayısı dörde düşmüştür.

Cevap: D

70. 1982 Anayasası'na göre Hâkimler ve Savcılar Kuruluna aşağıdakilerden hangisinden üye seçilmez?

- A) Adli yargı hâkim ve savcıları arasından
- B) İdari yargı hâkim ve savcıları arasından
- C) Yargıtay üyeleri arasından
- D) Danıştay üyeleri arasından
- E) Askerî Yargıtay üyeleri arasından

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesini düzenleyen Anayasa'nın 156 ve 157. maddeleri tamamen yürürlükten kaldırılmıştır. Dolayısıyla Askerî Yargıtaydan üye seçilmez.

- Kurulun üye sayısı "on üç" üyeye düşürülmüş, yedek üyelik kaldırılmıştır. (Değişiklikten önce yirmi iki asıl ve on iki yedek üyeden oluşuyordu.)
- Eskiden olduğu gibi Adalet bakanı Kurulun doğal başkanı, Adalet Bakanlığı müsteşarı Kurulun doğal üyesidir.
- Kurulun dört üyesi cumhurbaşkanı tarafından, kalan yedi üyesi ise TBMM tarafından seçilecektir.

CUMHURBAŞKANI

- Üç üyeyi birinci sınıf adli yargı hâkim ve savcıları arasından, bir üyeyi birinci sınıf idari yargı hâkim ve savcıları arasından seçer.

TBMM

- Üç üyeyi Yargıtay üyeleri arasından, bir üyeyi Danıştay üyeleri arasından, üç üyeyi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçer.

Cevap: E

71. Adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözmekle yetkili mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yargıtay
- B) Danıştay
- C) Uyuşmazlık Mahkemesi
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Hakem Kurulu

ÇÖZÜM

1982 Anayasasında yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Uyuşmazlık Mahkemesine ilişkin Anayasa'nın 158. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Değişiklikle, "adli, idari ve askerî yargı mercileri arasında görev ve hüküm uyumsuzluklarını çözmekle" görevli olan Yüksek Mahkemenin görevi, askerî mahkemeler kaldırıldığı için "adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını çözmek" şeklinde değiştirilmiştir.

CEVAP: C

72. Anayasa Mahkemesine on iki üye cumhurbaşkanı, üç üye ise TBMM seçer.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinden Anayasa Mahkemesine üye seçilmez?

- A) Yargıtay
- B) Danıştay
- C) Anayasa Mahkemesi raportörü
- D) Sayıştay
- E) Adalet Akademisi

ÇÖZÜM

Adalet Akademisinden Anayasa Mahkemesine üye seçilmez. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Anayasa Mahkemesi 15 üyeden oluşur. Üyelerin on ikisini cumhurbaşkanı, kalan üç üyesi ise TBMM tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanı on iki üyeyi;

- üç üyeyi Yargıtay,
- iki üyeyi Danıştay Genel Kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden;
- en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan ve yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden;
- dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.

TBMM üç üyeyi;

- iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden,
- bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer.

Cevap: E

73. "Yargı yetkisinin bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı" 1982 Anayasası'nda hangi yıl yapılan değişiklik ile kabul edilmiştir?

A) 2007

B) 2010

C) 2011

D) 2016

E) 2017

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile "Yargı yetkisinin bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı" kabul edilmiştir. Değişiklikle maddeye "ve tarafsız" ifadesi eklenmiştir.

Cevap: E

74. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu düzenleyen Anayasa'nın 159. maddesinde değişiklik yapılmıştır.

Buna göre, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yeni adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüksek Hâkimler Kurulu
- B) Hâkimler Kurulu
- C) Savcılar Kurulu
- D) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
- E) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Teşkilatı

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu düzenleyen Anayasanın 159. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan düzenleme ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu on üç üyeden oluşur; iki daire hâlinde çalışır.

Değişiklikle;

- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ismi, "Hâkimler ve Savcılar Kurulu" olarak değiştirilmiştir.
- Kurulun üye sayısı "on üç" üyeye düşürülmüş, yedek üyelik kaldırılmıştır. (Değişiklikten önce Kurulun yirmi iki asıl ve on iki yedek üyeden kurulacağı belirtiliyordu. Adalet bakanı Kurulun doğal başkanı, Adalet Bakanlığı müsteşarı Kurulun doğal üyesidir.)
- Kurulun daire sayısı iki daireye düşürülmüştür. (Değişiklikten önce Kurul üç daireden oluşuyordu.)

Cevap: D

75. Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin görev süresi kaç yıldır?

- A) 2 B) 4 C) 5 D) 6 E) 12

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri gizli oyla 4 yıl için seçilirler. Süresi biten üyeler tekrar seçilebilir.

Cevap: B

76. Aşağıdakilerden hangisi Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görevleri arasında yer almaz?

- A) Yargıtay üyelerinin tamamını seçmek
B) Danıştay üyelerinin 3/4'ünü seçmek
C) Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak
D) Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek
E) Kendi üyeleri arasından başkanını seçmek

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun kendi üyeleri arasından başkanını seçmek gibi bir görevi yoktur. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun doğal başkanı Adalet bakanıdır.

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görevleri:

- Yargıtay üyelerinin tamamını seçmek
- Danıştay üyelerinin 3/4'ünü seçmek
- Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak
- Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek

- Hâkim ve savcılar;
 - Mesleğe kabul etme
 - Atama ve nakletme
 - Geçici yetki verme
 - Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma
 - Kadro dağıtma
 - Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme
 - Disiplin cezası verme
 - Görevden uzaklaştırma işlemlerini yapmak

Cevap: E

77. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdaki yüksek mahkemelerden hangisi kaldırılmıştır?

- A) Anayasa Mahkemesi
- B) Danıştay
- C) Yargıtay
- D) Askerî Yargıtay
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesini düzenleyen Anayasanın 156 ve 157. maddeleri tamamen yürürlükten kaldırılmıştır. Değişiklikle Anayasa'da belirtilen yüksek mahkemelerin sayısı dörtte düşmüştür. 1982 Anayasası'nda yer alan yüksek mahkemeler:

- Anayasa Mahkemesi
- Yargıtay
- Danıştay
- Uyuşmazlık Mahkemesi

CEVAP: D

78. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu yapısında aşağıdakilerden hangisi eskisi gibi kalmıştır?

- A) Adı
- B) Daire sayısı
- C) Üye sayısı
- D) Üye seçen
- E) Doğal başkan

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu düzenleyen Anayasanın 159. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan düzenleme ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu on üç üyeden oluşur; iki daire hâlinde çalışır. Değişiklikle;

- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ismi, "Hâkimler ve Savcılar Kurulu" olarak değiştirilmiştir.
- Kurulun üye sayısı "on üç" üyeye düşürülmüş, yedek üyelik kaldırılmıştır. (Değişiklikten önce Kurulun yirmi iki asıl ve on iki yedek üyeden kurulacağı belirtiliyordu.)
- Eskiden olduğu gibi Adalet bakanı Kurulun doğal başkanı, Adalet Bakanlığı müsteşarı Kurulun doğal üyesidir.
- Kurulun dört üyesi cumhurbaşkanı tarafından, kalan yedi üyesi ise TBMM tarafından seçilecektir.

Cevap: E

79. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu kaç üyeden oluşur?

- A) 22 asıl, 12 yedek
- B) 13 üye
- C) 5 asıl, 7 yedek
- D) 7 asıl, 4 yedek
- E) 30 üye

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar. HSK on üç üyeden oluşur. (2017 Anayasa değişikliği) Kurul üyeleri gizli oyla 4 yıl için seçilirler. Süresi biten üyeler tekrar seçilebilir.

- Yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından cumhurbaşkanınca dört asıl üyesi,
- Yargıtay üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca üç asıl ve üç yedek üyesi,
- Danıştay üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca iki asıl ve iki yedek üyesi,
- Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından bir asıl ve bir yedek üyesi,
- Birinci sınıf olup birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcılar arasından adli yargı hâkim ve savcılarınca yedi asıl ve dört yedek üyesi
- Birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idari yargı hâkim ve savcılar arasından idari yargı hâkim ve savcılarınca üç asıl ve iki yedek üyesi seçilir.

Cevap: B

80. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun doğal başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet bakanı
- B) İçişleri bakanı
- C) Millî Savunma bakanı
- D) Anayasa Mahkemesi başkanı
- E) Cumhurbaşkanı

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun doğal başkanı, Adalet bakanıdır. Hâkimler ve Savcılar Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar.

Cevap: A

81. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun doğal üyesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emniyet Genel müdürü
- B) Adalet bakanı
- C) Adalet Bakanlığı müsteşarı
- D) MİT müsteşarı
- E) Yargıtay Cumhuriyet başsavcısı

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun doğal üyesi Adalet Bakanlığı müsteşarıdır. Yüce Divanda yargılanan tek müsteşardır.

Cevap: C

82. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) HSK üyeliği için başvurular TBMM Genel Kuruluna yapılır.
- B) Başkanlık başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderir.
- C) Komisyon her bir üyelik için üç adayı, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler.
- D) Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması hâlinde ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır.
- E) Türkiye Büyük Millet Meclisi, komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması hâlinde, ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile üye seçimi tamamlanır.

ÇÖZÜM

HSK üyeliği için başvurular TBMM Genel Kuruluna değil, TBMM Başkanlığına yapılır. TBMM, HSK'ye 7 üye seçer.

TBMM'nin HSK'ye üye seçim usulü:

- * HSK üyeliği için başvurular TBMM Başkanlığına yapılır.
- * Başkanlık, başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderir.
- * Komisyon her bir üyelik için üç adayı, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler.
- * Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması hâlinde ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır.
- * Türkiye Büyük Millet Meclisi, komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar.
- * Birinci oylamada üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması hâlinde, ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile üye seçimi tamamlanır.

Cevap: A

83. Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği için üyelerin görev süresinin dolmasından önceki ve seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan Kurul üyeliğinin boşalması durumunda, boşalmayı takip eden kaç gün içinde yeni üyelerin seçimi yapılır?

- A) 10 B) 15 C) 30 D) 45 E) 60

ÇÖZÜM

Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri eskiden olduğu gibi dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilir. Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki otuz gün içinde yapılır. Seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan Kurul üyeliğinin boşalması durumunda, boşalmayı takip eden otuz gün içinde yeni üyelerin seçimi yapılır. (2017 Anayasa değişikliği öncesi 60 gün olan süre 30 güne indirilmiştir.)

Cevap: C

84. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliklerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Yargı yetkisinin bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı kabul edilmiştir.
- B) On sekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir, hükmü kabul edilmiştir.
- C) Partili cumhurbaşkanlığının önü açılmıştır.
- D) Anayasada belirtilen yüksek mahkemelerin sayısı dörde düşürülmüştür.
- E) Milletvekili sayısı 650 olarak kabul edilmiştir.

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan düzenlemeler ile;

- Seçilme yaşı değiştirilerek on sekize düşürülmüş,
- Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemeleri kaldırılmış,
- TBMM üye sayısı 600'e çıkarılmış,
- Parlamenter sisteme son verilerek "Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi"ne geçilmiş,
- Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu kaldırılmış,
- KHK ve tüzük uygulamalarına son verilmiş,
- Anayasa Mahkemesinde ve Hâkimler Savcılar Kurulu'nda değişiklikler yapılmış,
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği kaldırılmış,
- Cumhurbaşkanlığı kararnamesi getirilmiş,
- Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı makamı oluşturulmuştur.

CEVAP: E

85. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliklerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) TBMM'nin görevleri arasından Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek çıkarılmıştır.
- B) TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yolları arasından gensoru çıkarılmıştır.
- C) TBMM'nin görevleri arasından Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek çıkarılmıştır.
- D) TBMM'nin ara vermesi ya da tatil sırasında Bakanlar Kurulunun TBMM'yi cumhurbaşkanı eliyle toplantıya çağırması hükmü çıkarılmıştır.
- E) TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yolları arasından meclis soruşturması çıkarılmıştır.

ÇÖZÜM

2017 yılında yapılan anayasal değişiklikler ile;

- Bakanlar Kurulu kaldırılmış olduğundan TBMM'nin Bakanlar Kurulunu denetlemesi yetkisi son bulmuştur.
- Hükûmeti denetleme yollarından olan gensoru kaldırılmıştır.
- Sözlü soru usulüne son verilmiştir.
- Bakanlar Kurulu kaldırılmış olduğundan TBMM'yi toplantıya çağırması usulü değiştirilmiştir.
- Kanun hükmünde kararname hukuk sisteminden kaldırılmıştır.

CEVAP: E

86. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliklerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa'ya cumhurbaşkanı yardımcılığı makamı eklenmiştir.
- B) Kanun hükmünde kararnameler kaldırılmıştır.
- C) Tüzükler kaldırılmıştır.
- D) Bakanlar Kurulu yapısı kaldırılmıştır.
- E) Devlet Denetleme Kurulu kaldırılmıştır.

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğinde Devlet Denetleme Kurulu kaldırmamış, varlığını korumuştur. Devlet Denetleme Kuruluna idari soruşturma yetkisi verilmiştir.

Devlet Denetleme Kurulu'nun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile** düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Cevap: E

87. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile benimsenen hükûmet modeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Parlamenter sistem
- B) Yarı başkanlık sistemi
- C) Meclis hükûmeti sistemi
- D) Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi
- E) Karma hükûmet sistemi

ÇÖZÜM

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum sonucu kabul edilen anayasa değişiklikleri ile ilk olarak değiştirilen şey 1961 Anayasası ile kabul edilen, 1982 Anayasası ile devamı sağlanan ve bugüne kadar uygulana gelen "parlamenter hükûmet sistemi"nden vazgeçilip yerine "Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi" getirilmiştir. Böylelikle yürütme yetkisi cumhurbaşkanına, yasama yetkisi ise TBMM'ye ait olacaktır. Kabul edilen sistemin öne çıkan en önemli özelliği "yürütmenin iki başlılıktan" (Bakanlar Kurulu ve cumhurbaşkanı) yani "düalist" yapıdan çıkarılıp tek elde toplandığı "monist" bir yapıya geçmesidir.

Cevap: D

88. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliklerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) TBMM başkanının, cumhurbaşkanına vekâlet etme yetkisi anayasadan çıkartılarak, bu yetki cumhurbaşkanı yardımcılara verilmiştir.
- B) Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkiler ile teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir, hükmü getirilmiştir.
- C) Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar, görevleriyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanır, hükmü getirilmiştir.
- D) Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanan milletvekillerinin meclis üyeliklerinin devam edeceği hükmü getirilmiştir.
- E) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması hâlinde kırk beş gün içinde cumhurbaşkanı seçimi yapılır, hükmü kabul edilmiştir.

ÇÖZÜM

Kabul edilen cumhurbaşkanlığı sistemine göre yürütmede görev alan bir kimsenin yasamada da görev yapması söz konusu olmaz. Bu nedenle cumhurbaşkanı ya da yardımcısı meclis üyeleri arasından seçilirse yasama görevleri sona erer.

Cevap: D

89. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliklerine göre Genelkurmay başkanını atayan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Millî Savunma bakanı
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Başbakan
- E) TBMM

ÇÖZÜM

Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, cumhurbaşkanı sorumludur. Cumhurbaşkanı atanan Genelkurmay başkanı; Silahlı Kuvvetlerin komutanı olup savaşta Başkomutanlık görevlerini cumhurbaşkanlığı namına yerine getirir. Yapılan düzenleme ile Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, TBMM'ye karşı, cumhurbaşkanının sorumlu olacağı, Genelkurmay başkanının doğrudan cumhurbaşkanı tarafından atanacağı düzenlenmiştir.

Cevap: A

90. Devlet Denetleme Kurulu'na idari soruşturma yetkisi 1982 Anayasası'nda hangi yıl yapılan anayasa değişikliği ile tanınmıştır?

A) 2018

B) 2017

C) 2016

D) 2015

E) 2010

ÇÖZÜM

2017 yılında yapılan düzenlemeyle Devlet Denetleme Kuruluna idari soruşturma yapma yetkisi tanınmış ve Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük haklarının kanun ile değil "Cumhurbaşkanlığı kararnamesi" ile düzenleneceği hükmü getirilmiştir.

Cevap: B

91. Partili cumhurbaşkanlığının önü 1982 Anayasası'nda hangi yıl yapılan değişiklikle açılmıştır?

A) 2010

B) 2013

C) 2015

D) 2016

E) 2017

ÇÖZÜM

2017 yılında yapılan düzenleme ile cumhurbaşkanı bir siyasi partinin üyesi hatta o partinin genel başkanı olabilmektedir.

Cevap: E

92. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği aşağıdaki düzenlemelerin hangisi ile kaldırılmıştır?

- A) 1982 Anayasası'nda yapılan 2010 değişikliği ile
- B) 1982 Anayasası'nda yapılan 2011 değişikliği ile
- C) 1982 Anayasası'nda yapılan 2014 değişikliği ile
- D) 1982 Anayasası'nda yapılan 2015 değişikliği ile
- E) 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda 2017 yılında yapılan değişiklikle, cumhurbaşkanlığı teşkilatını koordine eden "genel sekreterlik" makamı kaldırılmıştır.

Cevap: E

93. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile kaldırılanlardan biri değildir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) Olağanüstü hâl
- C) Sıkıyönetim
- D) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği
- E) Kanun hükmünde kararname

ÇÖZÜM

Kabul edilen sistemin öne çıkan en önemli özelliği "yürütmenin iki başlılıktan" (Bakanlar Kurulu ve cumhurbaşkanı) yani "düalist" yapıdan çıkarılıp tek elde toplandığı "monist" bir yapıya geçmesidir.

Bunun sonucu olarak;

- Başbakanlık,
- Bakanlar Kurulu,

- Askerî Yargı,
- Askerî Yargıtay,
- Askerî Yüksek İdare Mahkemesi,
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği,
- güven oylamaları,
- kanun hükmünde kararname,
- tüzük,
- sıkıyönetim,
- gensoru,
- sözlü soru gibi daha birçok kurum, kuruluş ve kavram kaldırılmıştır.

Cevap: B

94. 1982 Anayasası'na göre Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A) Kanun
- B) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- C) Yönetmelik
- D) Genelge
- E) İdari karar

ÇÖZÜM

İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu;

- Cumhurbaşkanının isteği üzerine tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta,
- Kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında,

- Her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda,
- Her türlü **idari soruşturma**, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar.

Yargı organları, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır.

- Devlet Denetleme Kurulunun **Başkan ve üyeleri**, cumhurbaşkanınca atanır.

1982 Anayasasında yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile düzenlenir.

Cevap: B

95. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile milli güvenliğin sağlanmasından ve silahlı kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından aşağıdakilerden hangisi sorumludur?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Genelkurmay başkanı
- C) İçişleri bakanı
- D) Millî Savunma bakanı
- E) Millî Güvenlik Kurulu

ÇÖZÜM

Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, **cumhurbaşkanı** sorumludur.

Cumhurbaşkanınca atanan Genelkurmay başkanı; Silahlı Kuvvetlerin komutanı olup savaşta Başkomutanlık görevlerini cumhurbaşkanlığı namına yerine getirir.

Cevap: A

96. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile aşağıdakilerden hangisi Millî Güvenlik Kurulu üyeleri arasında yer almaz?

- A) Cumhurbaşkanı yardımcıları
- B) Millî Savunma bakanı
- C) Adalet Bakanı
- D) Genelkurmay başkanı
- E) Jandarma genel komutanı

ÇÖZÜM

Millî Güvenlik Kurulu cumhurbaşkanı başkanlığında;

- Cumhurbaşkanı yardımcıları,
- Adalet,
- Millî Savunma,
- İçişleri,
- Dışişleri bakanları,
- Genelkurmay başkanı,
- Kara,
- Deniz ve
- Hava Kuvvetleri komutanlarından kurulur.

Yapılan düzenleme ile Jandarma genel komutanı üyelikten çıkarılmıştır.

Cevap: E

97. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A) Kanun
- B) Tüzük
- C) İç tüzük
- D) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- E) Müşterek kararname

ÇÖZÜM

2017 yılında yapılan değişiklikle Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilat ve görevlerinin Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Cevap: D

98. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Cumhurbaşkanının görevlendireceği bir bakan
- B) Cumhurbaşkanının görevlendireceği bir milletvekili
- C) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- D) Cumhurbaşkanı
- E) TBMM başkanı

ÇÖZÜM

1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu cumhurbaşkanının görevlendireceği bir bakana bağlanmıştır. Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevi himayelerinde, cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, **cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana** bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulur.

Cevap: A

99. “Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabilir.” hükmü aşağıdaki düzenlemenin hangisi ile kabul edilmiştir?

- A) 1982 Anayasası ile
- B) 1982 Anayasası’nda yapılan 2010 değişikliği ile
- C) 1982 Anayasası’nda yapılan 2016 değişikliği ile
- D) 1982 Anayasası’nda yapılan 2017 Anayasa değişikliği ile
- E) 1982 Anayasası’nda yapılan 2018 değişikliği ile

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanının yönetmelik çıkarabilme yetkisi 2017 yılında yapılan değişiklikle getirilmiştir.

Cevap: D

100. 1982 Anayasası’nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre, cumhurbaşkanının cezai sorumluluğuna ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla TBMM üye tam sayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.
- B) Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tam sayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.
- C) Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde otuz kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır.
- D) Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Bu sürede soruşturma tamamlanması, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.
- E) TBMM üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alınabilir.

ÇÖZÜM

Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde otuz kişilik bir komisyon tarafından değil, on beş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır.

- Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.
- Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tam sayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.
- Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde, Meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak on beş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar.
- Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi hâlinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.
- Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.
- Hakkında soruşturma açılmasına karar verilen cumhurbaşkanı seçim kararı alamaz. Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen cumhurbaşkanının görevi sona erer.
- Cumhurbaşkanının görevde bulunduğu sürede işlediği iddia edilen suçlar için görevi bittikten sonra da bu madde hükmü uygulanır.

Cevap: C